

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 14.8.2006
KOM(2006) 458 lõplik

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

millega asutatakse Euroopa ITERi ja termotuumaenergia arendamise ühisettevõtte ja antakse sellele eelised

(komisjoni esitatud)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

1.1. Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesoleva ettepaneku eesmärk on asutada nõukogu otsusega Euratomi asutamislepingu artikli 49 kohaselt ühissetevõtte, mille kaudu Euratom annab oma panuse kavandatud ITERi rahvusvahelisse termotuumasünteesi teadusuuringute projekti ja sellega seotud konkreetsetesse termotuumasünteesialastesse teadusuuringutesse.

16. novembri 2000. aasta otsusega suunas nõukogu komisjoni pidama läbirääkimisi rahvusvahelise raamistiku üle, mis võimaldaks ühiselt valmistuda eesseisvaks ITERi ehitamise ja käitamisega tegeleva juriidilise isiku asutamiseks, kui seda otsustatakse teha.

Sellega seoses võttis nõukogu 2003. aasta novembris vastu järeldused, „*millega volitatakse komisjoni esitama ITERi projekti Euroopa asukoha kandidaadiks Cadarache'i (Prantsusmaa). Samuti otsustas nõukogu ühehäälselt, et ITERi Euroopas asuva juriidilise isiku asukohaks saab Hispaania...*”¹

Nõukogu 26. novembri 2004. aasta otsusega,² millega muudeti 16. novembri 2000. aasta läbirääkimisdirektiivi, tunnistati ITERi Euroopa-projekti teostegemine termotuumaaenergiale laiema lähenemisviisi raamistikus keskseks nendes termotuumasünteesialastes uuringutes, mida korraldatakse Euratomi teadusuuringute raamprogrammide käigus.

Läbirääkimistel osalejad³ jõudsid 2005. aasta juunis üksmeelele rajada ITER-projekt Euroopasse. Kavandatud rahvusvaheline kokkulepe asutada ITERi rahvusvaheline termotuumaaenergia organisatsioon ITER-projekti ühiseks rakendamiseks (edaspidi „ITER-leping” ja „ITER-organisatsioon”) parafeeriti 24. mail 2006⁴ ja esitati nõukogule heakskiitmiseks vastavalt Euratomi asutamislepingu artiklile 101.

ITER-lepingu kohaselt oleksid Euratomil muu hulgas järgmised kohustused:

- asutada riiklik agentuur, mille kaudu Euratom annab ITER-organisatsioonile mitterahalist ja rahalist toetust, sealhulgas inimressursse;
- toetada ITER-projekti asukoha ettevalmistamist vastavalt Euratomi kui vastuvõtva lepinguosalise erikohustustele.

Lisaks annab Euratom mitterahalist ja rahalist toetust laiema lähenemisviisi tegevuste jaoks Jaapanis, eelkõige vastavalt sellel eesmärgil sõlmitud kahepoolsele lepingule.

¹ 26.–27. novembri 2003. aasta 2547. konkurentsivõime nõukogu järeldused 15397/03

² 25.–26. novembri 2004. aasta 2624. konkurentsivõime nõukogu järeldused 14687/04

³ Euratom, Hiina Rahvavabariik, Korea, India, Jaapan, Vene Föderatsioon ja Ameerika Ühendriigid.

⁴ KOM(2006) 240.

Nõukogu võttis 30. septembri 2002. aasta otsuses⁵ kuuenda raamprogrammi (2002–2006) kohta vastu eriprogrammi (Euratom), milles on tõdetud, et „*niipea kui (ITER-) projekti käivitamise otsus on tehtud, tuleb [...] teha organisatsioonilisi muudatusi eelkõige selleks, et ühiselt juhtida Euroopa rahalist toetust rahvusvahelisele katsetermotuumareaktori projektile ITER.*”

Võttes aga arvesse Euratomi ees seisvate kohustuste suurust ja ulatust, eelkõige vajadust soetada selle projekti tehnilistele ja ajalistele nõuetele vastavaid kõrgtehnoloogilisi komponente ja varustada loodavat ITER-organisatsiooni nende komponentidega ning toetada seonduvat uurimis- ja arendustegevust, on vaja luua täiesti iseseisev juriidiline isik, kes suudab tegutseda paindlikult ja reageerida kiiresti tootmisharule kohaselt.

Komisjon andis 28. veebruari 2003. aasta teatises nõukogule⁶ aru ITERi üle peetavate läbirääkimiste olukorrast, sealhulgas ka ITER-organisatsiooni Euroopa panuse kavandatavast haldusstruktuurist. Asjakohaste sidusrühmadega toimunud konsultatsioonide põhjal tunnistati sobivaks Euratomi asutamislepingu II jaotise 5. peatüki artiklite 45–51 sätetel põhinev juriidiline isik ühissettevõtte vormis.

Oma ettepanekutes⁷ Euratomi tuumaenergiaalase teadus- ja koolitustegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2011) kohta ja sellega seonduva eriprogrammi kohta⁸ (edaspidi „FP7“) tegi komisjon ettepaneku asutada ühissettevõtte vormis juriidiline isik, millele eraldati ka rahalised vahendid.

Kavandatav ühissetevõtte, ITERi ja termotuumenergia arendamise Euroopa ühissetevõtte, on mõjusaim vahend, millega Euratom saab panustada ITER-organisatsiooni, laiema lähenemisviisi tegevustesse ning pikemas perspektiivis ka valmistuda näidis-termotuumaelektriijaamade (DEMO) ja nendega seonduvate rajatiste, sealhulgas rahvusvahelise termotuumasünteesimaterjalide kiiritusasutuse (*International Fusion Materials Irradiation Facility IFMIF*) ehitamiseks.

1.2. Üldine taust

Seistes silmitsi ülemaailmse kasvava energiavajadusega ning jätkuva fossiilkütustest sõltumise tõttu ka majanduslike, poliitiliste ja keskkonnaohtudega, on termotuumenergia potentsiaali anda juba mõne aastakümne pärast oluline panus mitmekesisesse, jätkusuutlikku ja kindlasse energiavarustussüsteemi.

Üle kogu maailma on tehtud pingelist tööd termotuumapotentsiaali rakendamiseks ning juba on jõutud ka märkimisväärsete edusammudeni. Euroopa on tõusnud esimeste hulka, suuresti tänu riiklike termotuumaprogrammide integreerimisele ühtsesse kooskõlastatud Euratomi termotuumauuringute programmi, mille puhul on eriti väljapaistev Euratomi asutamislepingu alusel asutatud Euroopa Ühisoroidkambri ühissetevõtte (JET), maailma tähtsaima termotuumaseadme ehitamine ja käitamine.

⁵ EÜT L 294, 29.10.2002, lk 74.

⁶ KOM(2003) 215.

⁷ KOM(2006) 364.

⁸ KOM(2005) 445.

Euroopa termotuumaprogrammi pikaajaline eesmärk on majanduslikult elujõuliste näidisreaktorite ühine rajamine. Selle strateegia prioriteet on ITERi („tee”), olulise eksperimentaalseadme ehitamine ja käitamine; seade on ette nähtud termotuumasünteesi kui suuremahulise energiaallika teadusliku ja tehnoloogilise teostatavuse ning selle soodsate turvalisuse ja keskkonnahoidlikkuse näitajate demonstreerimiseks.

ITER-projekt on selle suuruse ning teaduslike ja tehniliste keerukuse tõttu juba viimased seitseteist aastat olnud rahvusvaheline projekt. Pärast kontseptuaalse projekteerimise etappi asuti aastatel 1992–2001 vastavalt rahvusvahelisele lepingule ja Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri egiidi all korraldama ITERi tehnilist projekteerimist (*ITER Engineering Design Activities, EDA*).⁹

EDA lõpul ning pärast lepinguosaliste riigisiseseid teaduslikke, tehnoloogilisi ja majanduslikke hinnanguid¹⁰ otsustas ITERi nõukogu, et eesmärgid saavutati täielikult, ning soovitas osalistel „astuda vajalikke samme ITERi ühise rakendamise teokssaamise poole, kuna see oleks samm lähemale termotuumasünteesile kui rahuotstarbelise eesmärgiga energiaallikale.”¹¹

Alates 2001. aastast on toimunud läbirääkimised ITER-projekti ühise rakendamise rahvusvahelise lepingu üle. Nelja esialgse koostööosalisega – Euratomi, Jaapani, Vene Föderatsiooni ja USAga – on nüüdseks ühinenud ka Hiina Rahvavabariik, Korea ja India, esindades üle poole maakera rahvastikust.

Seoses ITERi läbirääkimistega on osalised laiema lähenemisviisi osana kaalunud ka täiendavaid ühiseid termotuumasünteesialaseid teadusuuringuid, et kiirendada termotuumaenergia kasutuselevõttu. Sellise lähenemise eelised märgiti ära ka nõukogu 24. septembri 2004. aasta järeldustes¹² ning nõukogu 26. novembri 2004. aasta otsusega¹³ anti komisjonile volitused kaasata finantside ja kulude jaotusesse ka korraldused ITERi ehitamiseks, mis on „Euroopa osalus rahvusvahelise koostööna toimuvates teadusuuringutes, lähenedes laiemalt termotuumaenergia kasutuselevõtule”. Selles kontekstis teeb Euratom ettepaneku osaleda mitmes mõlemapoolset huvi pakkuvast termotuumasünteesi teadusprojektis Jaapaniga sisseseatud privilegeeritud partnerluse raames ning vastavalt ajaplaanile, mis kattub ITER-projekti ehitusetapiga.

Kuna osalised jõudsid 2005. aasta juunis üksmeelele ITERi rajamises Euroopasse (Cadarache, Prantsusmaa) ja ITERi tulevase lepingu sõlmimises, võtavad kõik võimalikud osalised kohustuse rajada riiklikud agentuurid, mille kaudu edastatakse vajalik panus ITER-organisatsioonile. Samal ajal on komisjon viinud lõpule läbirääkimised Jaapani ja Euratomi vahelise lepingu üle, millega seatakse laiema lähenemise tegevustele õigusraamistik. Selle lepingu tingimuste kohaselt täidab Euratomi ITERi riiklik agentuur Euratomi laiema lähenemisviisi kohustusi. Suurima sünergia saavutamiseks peetakse asjakohaseks usaldada Euratomi ITERi riiklikule

⁹ ITER-FEATi 2001. aasta esialgse projekti tehniline baas, ITER EDA dokumendiseeria nr 19 (Viin: IAEA).

¹⁰ ELi-sisene hinnang ITER-FEATi lõpliku projekti raporti kohta, mai 2001.

¹¹ ITER EDA lõppraport, ITER EDA dokumendiseeria nr 21, IAEA, Viin 2001.

¹² 24. septembri 2004. aasta 2605. konkurentsivõime nõukogu lõppjäreldused 12487/04.

¹³ 25.–26. novembri 2004. aasta 2624. konkurentsivõime nõukogu lõppjäreldused 14687/04.

agentuurile ka DEMO ja sellega seotud rajatiste (sealhulgas IFMIFi) ehitamise ettevalmistamine.

2. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

Vastavalt Euratomi asutamislepingu artiklile 46 on komisjon korraldanud ulatusliku uuringu kõigi sidusrühmade, nende seas ka CCE-FU¹⁴ ja assotsiatsioonide¹⁵ hulgas. Kasutades ära kogemusi, mis on saadud tänu Euroopa termotuumasünteesialaste tegevuste sidumisele eeskätt JETiga, algatati 2001. aastal laiapõhjaline arutelu.¹⁶ Eelkõige on CCE-FU asutanud ajutisi töörühmi teema põhjalikumaks käsitlemiseks ning on selgitanud välja vajaduse luua uus juriidiline isik, mille tegevusulatus hõlmaks ITERit, laiema lähenemisviisi tegevusi ning DEMO ehituse ettevalmistusstõid.¹⁷

Samal ajal kui komisjon koostas ettepanekuid FP7 kohta, korraldas ta ka ulatusliku mõjuanalüüsi, mis põhines sidusrühmade tagasisidel, sise- ja välis hinnangutel ja muudel uuringutel ning Euroopa tunnustatud hindamis- ja ekspertiisiekspertide kaastöö tulemusel.¹⁸ Selles kontekstis kaaluti termotuumasünteesi teadusuuringute ja ITERi tähtsust ning juhiti tähelepanu asjaolule, et täielikult integreeritud Euroopa termotuumasünteesi programmi loomine on eeskujuks Euroopa teadusruumile (ERA).

Euroopa termotuumasünteesi programmi käigus avaldataks ligikaudu 2000 teadusartiklit aastas, toetatakse teadlaste kvalifikatsiooni tõstmist neljal-viiel iga-aastaselt suvekursusel ja seminaril ning edendatakse innovatsiooni, tehnosiiret ja kõike sellega kaasnevat ning täiustatud tehnoloogiate arengut tänu arvukatele tootmisharu kontaktidele.¹⁹ Lisaks tugevdab ELi juhtpositsioon kõnealuses valdkonnas konkurentsivõimet seotud tehnoloogiate (nt ülijuhtmagnetite) alal.

Vastavalt FP7 mõju hindamisele loob teadusuuringutesse, sealhulgas termotuumasünteesi uuringutesse investeerimine Euroopa tasemel piisaval hulgal vahendeid, soodustab teadmiste ja vahendite jagamist paljude riikide vahel, ergutab tulemuste levitamist ning pakub seega tõhusamaid teadusuuringu mehhanisme. Samuti omandab see peamiselt tänu majanduse tõhusust mitmekordistavate teguritele märkimisväärse mõjukuse, eelkõige pikas perspektiivis. ITERi ehitamisel ja käitamisel Euroopas on lisaks veelgi olulisi ja otseseid tööstuslikke ja majanduslikke eeliseid, mis suurendavad Euroopa konkurentsivõimet ning tugevdavad tootmisharu.

Tänu oma uuringu tulemustele on komisjon jõudnud arvamusele, et pooldab ettepanekut asutada ühisettevõtte, mis täidaks Euratomi kohustusi ITER-organisatsiooni ja laiema lähenemisviisi tegevuste suhtes ning valmistaks ette DEMO

¹⁴ Euratomi tuumaenergia-(termotuumasünteesi-)alase teaduse ja koolituse eriprogrammi nõuandekomitee (CCE-FU).

¹⁵ Termin „assotsiatsioonid“ viitab juriidilistele lepingutele (assotsiatsioonilepingud) Euratomi ja liikmesriikide või assotsieerinud riikide laborite vahel termotuumasünteesi programmi teatud osa elluviimiseks.

¹⁶ KOM(2003) 215.

¹⁷ Ajutise töörühma (ELE/EFEDO EUR (05) CCE-FU 30/3.1) raport CCE-FU-le.

¹⁸ SEK(2005) 430 ning ka <http://www.cordis.lu/fp7/debate.htm>

¹⁹ EUR 20229, „Termotuumaenergia – samm edasi”, 2003.

ehitamist vastavalt Euroopa termotuumasünteesi programmi pikaajalistele eesmärkidele ning hoogustaks tööstuslikku konkurentsivõimet.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- Kavandatud meetmete kokkuvõte

ITER-leping kohustab Euratomi asutama riikliku agentuuri, millega anda oma panus ITER-organisatsioonile. Peale võimaluse, et panust hakkab haldama komisjon ise – mis ei oleks selle projekti puhul tehnilise keerukuse ja ulatuse tõttu asjakohane –, on Euratomi asutamislepingus ainsa seadusliku vahendina ette nähtud ühissetevõtte loomine, põhinedes Euratomi asutamislepingu II jaotise 5. peatüki artiklite 45–51 sätetele. Selle õigusliku vahendi tõhusust on juba näidanud JETi ühissetevõtte, mis asutati lepingu samade sätete alusel. Sellele kogemusele tuginedes teeb komisjon ettepaneku asutada ühissetevõtte, et täita Euratomi kohustusi, mis on seotud ITER-organisatsiooni ja laiema lähenemisviisiga, ning valmistada DEMO ehitamiseks. Lisaks teeb komisjon ettepaneku anda ühissetevõttele lepingu III lisaga ettenähtud eelised.

- Õiguslik alus

Euratomi asutamislepingu II jaotise 5. peatüki artikliga 45 on ette nähtud, et „ühenduses tuumatööstuse arengu seisukohast eriti tähtsaid ettevõtteid võib asutada ühissetevõtetena”. Kuna ühissetevõttel on pöördeline roll Euroopa strateegilise positsiooni säilitamisel termotuumasünteesi teadusuuringutes, on olemas selge alus sellele peatükile tuginemiseks. JET-projekt on ühendusele andnud ulatusliku kogemuse sellise ühissetevõtte loomise, käitamise ja sulgemise kohta. Komisjon on korraldanud uuringu ja saanud kavandatud tegevuskava kohta heakskiitva arvamuse.

4. MÕJU EELARVELE

Käesolevale otsusele lisatud finantssselgituses esitatakse mõju eelarvele ning inim- ja haldusressursid, samuti esitatakse soovituslikud summad perioodiks 2007–2016 ja hilisemaks perioodiks. Liikmete osamaksud on sätestatud põhikirja artiklis 12 ja II lisas. II lisaga nähakse ette ka üldraamistik, mis sätestatakse üksikasjalikumalt ühissetevõtte finantsmääruses.

5. ETTEVALMISTAVAD MEETMED

Lisaks Euratomi asutamislepingu artiklile 51, ja enne, kui nõukogu võtab põhikirja vastu, kohaldab komisjon ettevalmistavaid meetmeid selle tagamiseks, et ühissetevõtte alustaks oma tegevust ettenähtud ajal ja täidab seega ITER-lepinguga võetud poliitilisi ja juriidilisi kohustusi. Eelkõige peaksid kõnealused meetmed hõlmama järgmist:

- töötajate värbamismenetluse algatamine vastavalt organisatsiooni edenemisele ja eelarvevahendite olemasolule, et töötajad määrataks ametikohale võimalikult kiiresti pärast ühissetevõtte ametlikku asutamist;

- kõigi vajalike meetmete elluviimine, et valmistada ette dokumentide eelnõud, sealhulgas nt finantsmäärus, töökord, projektikava, intellektuaalomandi õiguste eeskirjad jne;
- kõigi vajalike meetmete võtmine, et tagada ühissetevõtte toimimine selle esimesest tööpäevast peale, nt hanketegevuste ettevalmistamine, logistikasüsteemide väljatöötamine jne.

6. ETTEPANEKU ÜSIKASJALIK SELGITUS

Vastavalt nõukogu 2003. aasta novembri järeldustele ja järgnenud Hispaania ametivõimude otsustele määratakse põhikirja artiklis 1 kindlaks ühissetevõtte nimi ja selle asukoht Barcelonas, Hispaanias. Ühissetevõtte liikmed lisaks Euratomile on veel Euroopa Liidu liikmesriigid ja assotsieerunud kolmandad riigid, kes on Euratomiga sõlminud termotuumasünteesialased koostöölepingud ja on avaldanud soovi saada ühissetevõtte liikmeks.

Ühissetevõtte eesmärgid ja tegevused on sätestatud vastavalt põhikirja artiklites 2 ja 3 ning on kooskõlas komisjoni korraldatud uuringuga. Kõige tähtsamaks peetakse ühissetevõtte kui Euratomi ITERi riikliku agentuuri rolliga seotud eesmärkide täitmist. DEMO ettevalmistamise tegevusprogramm koostatakse eelduste kohaselt järk-järgult.

ITERi ehitusetapi (8–10 aastat) lõpul korraldatakse hindamine, mille käigus vaadatakse üle ühissetevõtte edusammud oma eesmärkide täitmisel. Selle hindamise tulemustest sõltuvalt võidakse vastavalt põhikirja artiklile 21 teha ettepanek nende eesmärkide ja tegevuste muutmiseks.

Põhikirja artiklis 4 kinnitatakse ühissetevõtte juriidilise isiku staatust vastavalt asutamislepingu artiklile 49. See on ühissetevõtte jaoks oluline, kuna ta peab olema võimeline sõlmima lepinguid ja tõhusal ning tootmisharule omasel viisil täitma mitmesuguseid talle usaldatud ülesandeid.

Ühissetevõtte asutused on sätestatud põhikirja artiklis 5: juhatus ja direktor, keda abistab täitevkomitee. Igal liikmel on juhatuses kaks esindajat, et võimaldada teadlaste ja tehnikaekspertide kaasamist. Juhatusesse kuulub nii direktori ametissenimetamine kui ka tööprogrammide ja nendega seonduvate eelarvete kinnitamine.

Juhatus liikmete hääleõiguste jaotumine on sätestatud põhikirja I lisas ning nad valitakse EFDA²⁰ puhul kasutatud süsteemi põhjal. Uute liikmete hääleõiguse kohta teeb otsuse juhatus, võttes arvesse koostöölepinguid Euratomiga. Sel juhul ei ole vaja iga uue liikme liitumisel põhikirja korrigeerida, nagu tehti JETi puhul.

Kogu juhatus nimetab ühiselt ametisse täitevkomitee liikmed tunnustatud inimeste seast (artikkel 7). Täitevkomiteel tuleb tihti koos käia ning selle põhiline ülesanne on lepingute heakskiitmine. Täitevkomitee tõhusa töö võimaldamiseks on selle liikmete

²⁰ Euroopa termotuumasünteesi arendamise leping (leping ERB-5035-CT-99-0001, viimati muudetud lepinguga FU36-CT-2004-00123).

arv 13; iga kahe aasta järel vahetuvad vähemalt pooled liikmed neile usaldatud ülesannete tundlikkuse tõttu.

Arvestades ühissetevõtte täidetavaid Euratomi juriidilisi kohustusi ning ühenduse finantseerimise mahtu ja osatähtsust, tuleb selleks, et nii juhatuse kui täitevkomitee enamusotsused oleksid kehtivad, kaasata ka Euratomi hääled (artiklid 6 ja 7). Juhatuse võtab asjakohased meetmed ja määratleb eeskirjad, et nõuetekohaselt lahendada võimalikke huvide konflikte. Neid meetmeid kohaldavad ka täitevkomitee ja teadusprogrammide juhatuse(ed).

Põhikirja artiklis 8 kirjeldatud direktor on tegevjuht ja igapäevase kohustusena ka ühissetevõtte seadusjärgne esindaja. Ta allkirjastab ühissetevõtte nimel kõik lepingud ja sõlmib töötajatega töölepingud. Direktoril on palju kohustusi ja ülesandeid.

Selleks, et anda nõu artiklis 11 kirjeldatud tööprogrammide kohta ning tagada teaduslik ja tehniline vastavus muude Euratomi termotuumasünteesi programmi tegevustega (nt EDFa ja assotsiatsioonid), nähakse artiklis 9 ette teadusprogrammide juhatuse(ed), mille liikmed nimetab ametisse juhatuse.

Kõik töötajad värvatakse vastavalt Euroopa ühenduste ametnike ja teiste teenistujate suhtes kehtivatele eeskirjadele (artikkel 10). Seega on olukord teistsugune kui JETi puhul, kui töötajate jagamine kahte kategooriasse viis kaebuste esitamiseni komisjoni vastu. Lisaks võimaldavad need korraldused ühissetevõttel meelitada tööle vajalikult kõrgelt kvalifitseeritud teadus-, tehnilisi ja haldustöötajaid.

Vahendite põhiprintsiibid on sätestatud põhikirja artiklis 12. Nähakse ette liikmete panused ühissetevõttesse nii rahas kui ka mitterahalistes vahendites. Hoolimata asjaolust, et enamiku vahenditest panustab Euratom, peavad ka teised liikmed maksma mõõdukat liikmemaksu. Nende iga-aastaste liikmemaksude summa ei ületa 10% ühissetevõtte halduskuludest ning see arvutatakse vastavalt iga liikme osaluse osatähtsusele Euratomi termotuumasünteesi programmis, nagu kirjeldatud II lisas.

Arvestades ühissetevõtte tegevuste kitsalt erialast iseloomu, on ühissetevõttel vaja erilist finantsmäärust ja sellega seotud rakenduskorda, et tootmisharuna toimida, võttes samal ajal meetmeid ja korraldades järelevalvet, et tagada usaldusväärne finantshaldus ja kaitsta ühenduse huve. Nähakse ette ka sätted pakkumiskutsete põhjal sõlmitavate lepingute kohta ja kulude jagamise lepingute kohta. Finantsmääruse võtab vastavalt põhikirja III lisa põhimõtetele vastu juhatuse kokkuleppel komisjoniga.

Auditi- ja järelevalvemehhanisme kirjeldatakse artiklis 15 ja III lisas ning nende hulka kuulub direktorile aru andva sisekontrolli osakonna loomine, kontrollikoja rolli kindlaksmääramine raamatupidamise revideerimisel ning meetmed OLAFi korraldatava sisejuurdaluse hõlbustamiseks.

Nagu põhikirja artiklis 16 lühidalt kirjeldatud, saavad ühissetevõtte uuteks liikmeteks astuda kas need, kes ühinevad Euratomiga, või assotsieerunud kolmandate riikide puhul need, kes on Euratomiga sõlminud kontrollitud termotuumasünteesialase koostöölepingu ja on avaldanud soovi saada ühissetevõtte liikmeks.

Artiklis 17 määratakse ühissetevõtte kestuseks 35 aastat, mis sobib kokku nii ITERi rajamise ja käitamisega seotud ajakavaga kui ka „kiirendatud lähenemisviisiga” termotuumasünteesile, mille eesmärk on saavutada ulatuslik energiatootmine mõistliku ajakava piires. Seda perioodi võib pikendada põhikirja artiklis 21 määratletud korras.

Hispaania kui riik, kuhu ühissetevõtte rajatakse, pakub välja asukoha ja toetuse lisaks lepingu III lisas sätestatud eelistele ning selle kohta sõlmitakse eraldi leping ühissetevõtte ja Hispaania vahel (artikkel 18). Põhikirja ülejäänud artiklitega nähakse ette ühissetevõtte tegevuse lõpetamine, omandiõigus ja õiguste loovutamine, põhikirja muutmine ja vaidluste lahendamise kord.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

millega asutatakse Euroopa ITERi ja termotuumaenergia arendamise ühisettevõtte ja antakse sellele eelised

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 45–49,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut²⁰

ning arvestades järgmist:

- (1) Tänu ühenduse tugevale, pidevale ja koordineeritud toetamisele Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratom) teadus- ja koolitusprogrammidest koos teadmiste ja inimkapitali arenguga riiklikes termotuumasünteesilaborites on ühendus loonud ühtse ja täielikult integreeritud termotuumasünteesi teadusuuringute programmi, mis on rahvusvaheliselt tõusnud esikohale termotuumasünteesi kui potentsiaalselt piiramatu, turvalise, jätkusuutliku, keskkonnahoidliku ja majanduslikult konkurentsivõimelise energiaallika arendamise valdkonnas.
- (2) 1978. aastal rajatud Euroopa Ühisoridkambri termotuumasünteesi uurimisprojekt,²¹ mis on täitnud või isegi ületanud kõik sellele projekteerimisel seatud eesmärgid, sealhulgas demonstreerinud märkimisväärsete termotuumaenergia hulkade kontrollitud vabanemist, ning mille käes on nii termotuumavõimsuse kui ka -energia maailmarekord, on näidanud, et ühisettevõttena vahendeid ja kogemusi ühenduse tasandil liites luuakse lisandväärtust.
- (3) Ühendus on olnud tähtis osa rahvusvahelise termotuumasünteesi projekti ITERi järgmise etapi väljatöötamisel, mis algas 1988. aastal kontseptuaalse projekteerimise tegevustega²² ning jätkus 1992. aastal tehnilise projekteerimise tegevustega,²³ mida 1998. aastal pikendati kolme aasta võrra²⁴ ning millele 1994. aastal järgnes teine leping,²⁵ mis 2001. aastal andis tulemuseks teadusrajatise üksikasjaliku, põhjaliku ja täielikult integreeritud tehnilise projekti,²⁶ teadusrajatise eesmärk oli demonstreerida termotuumasünteesi kui energiaallika teostatavust, millest ühendus võib saada

²⁰ ELT C ... , lk...

²¹ EÜT L 151, 7.6.1978, lk. 10.

²² EÜT L 102, 24.4.1988, lk 31.

²³ EÜT L 244, 26.8.1992.

²⁴ EÜT L 335, 19.12.1998, lk 62.

²⁵ EÜT L 114, 5.5.1994, lk 25.

²⁶ ITER-FEATi 2001. aasta esialgse projekti tehniline baas, ITER EDA dokumendiseeria nr 19 (Viin: IAEA).

märkimisväärset kasu, pidades eriti silmas energiavarustuse kindluse ja mitmekesisuse tagamist pikas perspektiivis.

- (4) ITERi läbirääkimiste seitse osalist (Euratom, Hiina Rahvavabariik, India, Jaapan, Korea, Venemaa ja USA), kes esindavad rohkem kui poolt maakera rahvastikust, on sõlminud lepingu ITERi rahvusvaheline termotuumaenergia organisatsiooni asutamise kohta ITER-projekti ühiseks rakendamiseks²⁷ (edaspidi „ITER-leping”), millega asutatakse ITERi rahvusvaheline termotuumaenergia organisatsioon (edaspidi „ITER-organisatsioon”) peakorteritega St. Paul-lez-Durance’is (Prantsusmaa).
- (5) ITER-lepinguga nõutakse kõigilt osalistelt panustamist ITER-organisatsiooni asjakohaste juriidiliste isikute kaudu, millele viidatakse kui riiklikele agentuuridele. ITERi ehituse viivitamatu alustamise võimaldamiseks aja pidades silmas, et Euratomil kui vastuvõtval osalisel on erikohustused, sealhulgas suurim osa panustest ja ehituspaiga ettevalmistamine, asutatakse Euratomi riiklik agentuur võimalikult kiiresti.
- (6) Euratom ja Jaapan on sõlminud kahepoolse lepingu laiema lähenemisviisi tegevuste ühise rakendamise kohta²⁸ (edaspidi „laiema lähenemisviisi leping Jaapaniga”), milles sätestatakse täiendavad ühised termotuumasünteesi teadusuuringud, mis moodustavad osa laiema lähenemisviisist termotuumaenergia kiireks kasutuselevõtuks, nagu oli ITER-lepingu läbirääkimiste käigus kokku lepitud. Jaapaniga sõlmitud laiema lähenemisviisi lepinguga nähakse ette, et laiema lähenemisviisi tegevusi viib ellu Euratom Euratomi riikliku agentuuri kui rakendusasutuse kaudu.
- (7) Suurima sünergia ja mastaabisäästu saavutamiseks peaks Euratomi riiklik agentuur – seoses termotuumasünteesile „kiirendatud lähenemisega“, mida sõltumatute ekspertide rühm Belgia eesistumise ajal teadusministrite palvel uuris²⁹ – rakendama ka pikaajalisi tegevusprogramme termotuumasünteesi näidisreaktorite ja nendega seonduvate rajatiste ehitamise jaoks ettevalmistamiseks, et tugevdada Euroopa tööstuslikku konkurentsivõimet sellel alal.
- (8) Nõukogu andis 26.–27. novembri 2003. aasta järeldustes komisjonile ühehäälselt volitused esitada ITERi asukohariigiks Prantsusmaa ja ITERi asupaigaks Cadarache ning otsustas, et Euratomi riiklik agentuur peab asuma Hispaanias.³⁰
- (9) ITER-projekti ja laiema lähenemisviisi tegevuste pöördeline tähtsus termotuumasünteesi kui potentsiaalselt piiramatult turvalise, jätkusuutliku, keskkonnahoidliku ja majanduslikult konkurentsivõimelise energiaallika rakendamisel tingib vajaduse asutada Euratomi riiklik agentuur ühissettevõtte vormis, nagu on ette nähtud Euratomi asutamislepingu V peatükis.
- (10) Ühissettevõtet, mis peaks vastutama Euroopa ja rahvusvahelisele üldsusele huvi pakkuvate teadusuuringute eest ning täitma kohustusi vastavalt rahvusvahelistele lepingutele, tuleks käsitada rahvusvahelise organisatsioonina nõukogu 17. mai 1977. aasta kuuenda direktiivi 77/388/EMÜ (kumuleerivate käibemaksudega seotud

²⁷ ELT C... , lk... .

²⁸ ELT C... , lk...

²⁹ 27. novembri 2001. aasta termotuumasünteesi kiirendatud kasutuselevõtu ekspertide kohtumise järeldused.

³⁰ 26.–27. novembri 2003. aasta 2547. konkurentsivõime nõukogu järeldused 15397/03.

liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta)³¹ artikli 15 lõike 10 teises taandes, nõukogu 25. veebruari 1992. aasta direktiivi 92/12/EMÜ (aktsiisiga maksustatava kauba üldise korralduse ja selle kauba valdamise, liikumise ning järelevalve kohta)³² artikli 23 lõike üks teises taandes, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi direktiivi 2004/17/EÜ (millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused)²¹ artiklis 22 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivi 2004/18/EÜ (ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta)³³ artiklis 15 määratletud tähenduses.

- (11) Ühisettevõttel peaks olema komisjoniga eelnevalt kooskõlastatud eraldi finantsmäärus, mis põhineb raamfinantsmäärusel³⁴ (edaspidi „raamfinantsmäärus”) põhimõtetel, ning mille puhul võetakse arvesse ettevõtte tegevusega seotud erivajadusi, mis tulenevad eelkõige tema rahvusvahelistest kohustustest.
- (12) Rahvusvahelise teaduskoostöö tugevdamiseks peaks ühisettevõtte olema avatud nende riikide osalusele, kes on Euratomiga sõlminud termotuumasünteesialased koostöölepingud, mille abil seostatakse nende vastavad programmid Euratomi programmidega.
- (13) Ettepanekuga võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratomi) tuumaenergiaalase teadus- ja koolitustegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2011)³⁵ ning seda raamprogrammi rakendava eriprogrammi kohta³⁶ (edaspidi „FP7“) asetatakse ITER Euroopa termotuumasünteesi strateegia keskmesse ning sellega nähakse ette ühisettevõtte kaudu antav Euratomi panus ITER-organisatsiooni, laiema lähenemisviisi tegevustesse ja teistesse seonduvatesse tegevustesse eesmärgiga valmistada ette termotuumasünteesi näidisreaktoreid.
- (14) Vajadus tagada stabiilsed tööhõivetingimused ja töötajate võrdne kohtlemine – võttes arvesse JETi ühisettevõtte kogemusi –, et ligi tõmmata kõrgelt kvalifitseeritud teadus- ja tehnikaspetsialiste, nõuab kõigi ühisettevõttesse värvatavate töötajate puhul Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjade ning Euroopa ühenduste teiste teenistujate teenistustingimuste kohaldamist, mis on sätestatud määrusega nr 259/68 (EMÜ, Euratom, ESTÜ).³⁷
- (15) Arvestades, et ühisettevõtte ei ole loodud majanduslikul eesmärgil ning et see on vastutav Euratomi osaluse haldamise eest rahvusvahelises avalikku huvi pakkavas uurimisprojekti, on selle ülesannete täitmiseks jaoks vaja, et ühisettevõtte, selle

³¹ EÜT L 145, 13.6.1977, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2001/115/EÜ (EÜT L 15, 17.1.2002, lk 24).

³² EÜT L 76, 23.3.1992, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2000/47/EÜ (EÜT L 193, 29.7.2000, lk 73).

²¹ ELT L 134, 30.4.2004, lk 1.

³³ ELT L 134, 30.4.2004, lk 114.

³⁴ EÜT L 357, 31.12.2002, lk 72.

³⁵ KOM(2006) 364.

³⁶ KOM(2005) 445.

³⁷ EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1, muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 723/2004 (ELT L 124, 27.4.2004).

direktori ja töötajate suhtes kohaldataks 8. aprilli 1965. aasta Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokoll.²²

- (16) Pidades silmas ühissetevõtte tegevuste erilist iseloomu ja selle tähtsust termotuumasünteesi teadusuuringute arengule ning eesmärgiga edendada ühissetevõttele võimaldatava riikliku rahastamise usaldusväärset ja majanduslikku haldamist, antakse ühissetevõttele kõik lepingu III lisaga ettenähtud eelised.
- (17) Võttes arvesse ühenduse õigusi ja kohustusi vastavalt asutamislepingu II jaotise peatükile 2 teabe leviku kohta, teeb ühissetevõtte neis asjus koos komisjoniga asjakohased korraldused.
- (18) Ühissetevõtte ja Hispaania vahel tuleb sõlmida asukohaleping, milles käsitletakse tööruume, privileege ja immunitete ning Hispaania poolt ühissetevõttele antavat muud toetust.
- (19) Käesolevas otsuses võetakse arvesse komisjoni korraldatud uuringu tulemusi ning eeskätt Euratomi tuumaenergiaalase (termotuumasünteesi) teadus- ja koolitustegevuse eriprogrammi nõuandekomitee positiivset arvamust ettepanekute kohta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ühissetevõtte moodustamine

1. Euroopa ITERi ja termotuumaenergia (*Fusion for Energy*) arendamise ühissetevõtte (edaspidi „ühissetevõtte“) asutatakse 35 aastaks
2. Ühissetevõtte ülesanded on järgmised:
 - (a) anda Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratomi) panus ITERi rahvusvahelisse termotuumaenergia organisatsiooni;
 - (b) anda Euratomi panus koos Jaapaniga läbiviidavate laiemal lähenemisviisi tegevustesse termotuumaenergia kiiremaks kasutuselevõtuks;
 - (c) rakendada tegevusprogrammi termotuumasünteesi näidisreaktori ja sellega seotud rajatiste, sealhulgas rahvusvahelise termotuumasünteesimaterjalide kiiritusasutuse ehituse ettevalmistuseks.
3. Ühissetevõtte asukoht on Barcelona, Hispaania.
4. Ühissetevõtet käsitletakse rahvusvahelise organisatsioonina direktiivi 77/388/EMÜ artikli 15 lõike 10 teises taandes, direktiivi 92/12/EMÜ artikli 23 lõike 1 teises taandes, direktiivi 2004/17/EÜ artiklis 22 ja direktiivi 2004/18/EÜ artiklis 15 määratletud tähenduses.

²² EÜT L 152, 13.7.1967, lk13, muudetud Amsterdami lepingu ja Nice'i lepinguga.

Artikkel 2

Liikmed

Ühissettevõttel on järgmised liikmed:

- (a) Euratom;
- (b) Euratomi liikmesriigid;
- (c) kolmandad riigid, kes on sõlminud Euratomiga kontrollitud termotuumasünteesialase koostöölepingu, mis seostab nende vastavad uurimisprogrammid Euratomi programmidega, ning kes on avaldanud soovi saada ühissettevõtte liikmeks.

Artikkel 3

Põhikiri

Võetakse vastu ühissettevõtte põhikiri, mis sätestatud lisas.

Artikkel 4

Rahastamine

1. Ühissettevõtte ülesannete täitmiseks vajalikud rahalised vahendid määratakse kindlaks järgmiselt:
 - (a) artikli 1 lõike 2 punktis a osutatud ülesannete puhul vastavalt lepingule ITERi rahvusvaheline termotuumaenergia organisatsiooni asutamise kohta ITER-projekti ühiseks rakendamiseks;
 - (b) artikli 1 lõike 2 punktis b osutatud ülesannete puhul vastavalt kahepoolsele lepingule laiemal lähenemisviisi tegevuste ühise rakendamise kohta;
 - (c) artikli 1 lõike 2 punktis c osutatud ülesannete puhul vastavalt asutamislepingu artikli 7 kohaselt vastuvõetud teadus- ja koolitusprogrammidele.
2. Ühissettevõtte rahalised vahendid koosnevad Euratomi osamaksust, ITERi asukohariigi osamaksust, iga-aastastest liikmemaksudest ja ühissettevõtte liikmete (välja arvatud Euratom) vabatahtlikest annetustest ning muudest vahenditest.
3. Ühissetevõttele jaoks lõike 1 kohaselt vajalikud rahalised vahendid ulatuvad esialgsel hinnangul 9,653 miljoni euronini.³⁸ Need jaotuvad järgmiselt (miljonites eurodes):

³⁸ Kõik arvud on esitatud jooksvas väärtuses, kui ei sätestata teisiti, ja need võetakse ühenduse teadus- ja koolitusprogrammide vastavates eelarvetes vastu lepingu artikli 7 kohaselt.

2007–2016		2017–2041		2007–2041 kokku
	sellest 2007– 2011		Püsiväärtused	
4,127	1,717	5,526	3,544	9,653

4. Euratomi esialgne kogupanus lõikes 3 osutatud rahalistesse vahenditesse on 7,649 miljonit eurot, millest kõige rohkem 15% läheb halduskuludeks. Need jaotuvad järgmiselt (miljonites eurodes):

2007–2016		2017–2041		2007–2041 kokku
	sellest FP7-le (2007–2011)		Püsiväärtused	
3,147	1,290	4,502	2,887	7,649

Artikkel 5

Finantsmäärus

1. Ühissettevõttel on raamfinantsmääruse põhimõtetel rajanev eraldi finantsmäärus.
2. Finantsmäärus võib komisjoni eelneval nõusolekul erineda raamfinantsmäärusest neis osades, kus see on vajalik ühissettevõtte tegevuse erivajaduste tõttu.
3. Ühissettevõtte asutab oma siseauditi talituse.
4. Ühissettevõtte eelarvesse antava ühenduse panuse täitmise kinnitab Euroopa Parlament nõukogu soovitusel põhjal üldise täitmise korrast erinevas korras.
5. Ühissettevõtte raamatupidamine viiakse vastavusse komisjoni raamatupidamisega.

Artikkel 6

Personal

Ühissettevõtte töötajate suhtes kohaldatakse nii Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirju ning Euroopa ühenduste muude teenistujate teenistustingimusi kui ka Euroopa Ühenduse institutsioonide poolt ühiselt vastuvõetud eeskirju nende personalieeskirjade kohaldamiseks.

Artikkel 7

Privileegid ja immunitetid

Ühissettevõtte, selle direktori ja personali suhtes kohaldatakse Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide protokoll.

Artikkel 8

Eelised

1. Liikmesriigid annavad ühissetevõttele selle ametliku tegevuse raames kõik III lisas ettenähtud eelised senikauaks, kuni ühissetevõtte eksisteerib.
2. Samuti vabastavad liikmesriigid ühissetevõtte kõigist kaudsetest maksudest, mida selle suhtes võidakse kohaldada.

Artikkel 9

Vastutus

1. Ühissetevõtte lepingulist vastutust reguleeritakse asjaomase lepingu sätetega ning selle lepingu suhtes kohaldatavate seadustega.
2. Euroopa Kohtu pädevusse kuulub otsuste tegemine vastavalt ühissetevõtte sõlmitud lepingu vahekohtuklauslile.
3. Lepinguvälise vastutuse korral heastab ühissetevõtte kõik oma teenistujate poolt ülesannete täitmisel tekitatud kahjud vastavalt liikmesriikide seaduste ühistele üldpõhimõtetele.
4. Selliste kahjude hüvitamisega seotud vaidluste lahendamine kuulub Euroopa Ühenduste Kohtu pädevusse.
5. Kõiki ühissetevõtte makseid seoses lõigetes 1 ja 2 osutatud vastutusega ning nendega kaasnevaid kulusid ja väljaminekuid käsitatakse ühissetevõtte kuludena ning need kaetakse ühissetevõtte rahalistest vahenditest.

Artikkel 10

Teabelevi

Ühissetevõtte lepib komisjoniga kokku asjakohased sätted, millega võimaldatakse ühendusel teostada oma õigusi ja kohustusi vastavalt lepingu II jaotise peatükile 2.

Artikkel 11

Asukohaleping

Kolme kuu jooksul alates käesoleva otsuse jõustumiskuupäevast sõlmitakse ühisettevõtte ja Hispaania vahel asukohaleping.

Artikkel 12

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

NÕUKOGU OTSUST KÄSITLEVA ETTEPANEKU LISA
EUROOPA ITERI JA TERMOTUUMAENERGIA ARENDAMISE (FUSION FOR ENERGY) ÜHISETTEVÖTTE PÕHIKIRI

Artikkel 1

Nimi, asukoht, liikmed

1. Ühissettevõtte nimi on Euroopa ITERi ja termotuumaenergia (*Fusion for Energy*) arendamise ühissettevõtte (edaspidi „ühissetevõtte“).
2. Ühissettevõtte asukoht on Barcelona, Hispaania.
3. Ühissetvõttel on järgmised liikmed:
 - (a) Euroopa Aatomienergiaühendus (edaspidi „Euratom“);
 - (b) Euratomi liikmesriigid;
 - (c) kolmandad riigid, kes on sõlminud Euratomiga kontrollitud termotuumasünteesi alase koostöölepingu, mis seostab nende vastavad programmid Euratomi programmidega, ning kes on avaldanud soovi saada ühissetevõtte liikmeks (edaspidi „assotsieerunud kolmandad riigid“).

Artikkel 2

Eesmärgid

1. Ühissetevõtte eesmärgid on:
 - (a) anda Euratomi panus ITERi rahvusvahelisse termotuumaenergia organisatsiooni („ITER-organisatsioon“) lepingule ITERi rahvusvaheline termotuumaenergia organisatsiooni asutamise kohta ITER-projekti ühiseks rakendamiseks („ITER-leping“);
 - (b) anda Euratomi panus laiema lähenemisviisi tegevustesse Jaapaniga termotuumaenergia kiireks kasutuselevõtuks („laiema lähenemisviisi tegevused“) vastavalt kahepoolsele lepingule laiema lähenemisviisi tegevuste ühise rakendamise kohta („laiema lähenemisviisi leping Jaapaniga“);
 - (c) rakendada tegevusprogrammi termotuumasünteesi näidisreaktori ja sellega seotud rajatiste, sealhulgas rahvusvahelise termotuumasünteesimaterjalide kiiritusasutuse ehituse ettevalmistamiseks (IFMIF).

Artikkel 3

Tegevus

1. Ühisettevõtte kui Euratomi ITERi riiklik agentuur täidab kogu ITER-lepingu kehtivusaja jooksul Euratomi kohustusi ITER-organisatsiooni ees, nagu on määratletud ITER-lepingus selle kehtivusajaks. Sellel on eelkõige järgmised ülesanded:
 - (a) jälgida ITER-projekti asukoha ettevalmistamist;
 - (b) varustada ITER-organisatsiooni komponentide, seadmete, materjalide ja muude vahenditega;
 - (c) hallata hankekorraldust ITER-organisatsiooniga ja eelkõige sellega seonduvaid kvaliteedi tagamise menetlusi;
 - (d) valmistada ette ja koordineerida Euratomi osalust ITER-projekti teaduslikus ja tehnilises kasutussevõtmises;
 - (e) näha ette teadus- ja tehnikaalaste uurimis- ja arendustegevuste rakendamine, millega toetada Euratomi panust ITER-organisatsiooni;
 - (f) anda Euratomi rahaline panus ITER-organisatsiooni;
 - (g) korraldada ITER-organisatsioonile inimressursside leidmine;
 - (h) tegutseda koos ITER-organisatsiooniga ja viia ellu kõiki teisi ITER-lepingut edendavaid tegevusi.
2. Ühisettevõtte kui rakendusasutus täidab Euratomi kohustusi laiema lähenemisviisi tegevuste rakendamiseks vastavalt laiema lähenemisviisi tegevuste lepingule Jaapaniga. Sellel on eelkõige järgmised ülesanded:
 - (a) varustada laiema lähenemisviisi tegevusi komponentide, seadmete, materjalide ja muude vahenditega;
 - (b) valmistada ette ja koordineerida Euratomi osalust laiema lähenemisviisi tegevuste rakendamises;
 - (c) näha ette teadus- ja tehnikaalaste uurimis- ja arendustegevuste rakendamine;
 - (d) anda Euratomi rahaline panus laiema lähenemisviisi tegevustesse;
 - (e) korraldada laiema lähenemisviisi tegevustele inimressursside leidmine;
 - (f) viia ellu kõiki muid Euratomi kohustuste täitmiseks vajalikke tegevusi, et järgida laiema lähenemisviisi lepingut Jaapaniga.
3. Termotuumasünteesi näidisreaktori ja sellega seotud rajatiste, sealhulgas rahvusvahelise termotuumasünteesimaterjalide kiiritusasutuse (IFMIF) ehitamiseks valmistumisel rakendab ühisettevõtte programmi, millesse kuuluvad uurimis-,

arendus- ja projekteerimistegevused, mis ei ole ITERi ega laiema lähenemisviisi tegevused.

4. Ühisettevõtte algatab muid tegevusi artiklis 2 sätestatud eesmärkide järgimiseks, sealhulgas tegevusi üldise teadlikkuse suurendamiseks ühisettevõtte ja selle missiooni kohta.

Artikkel 4

Juriidilise isiku staatus

Ühisettevõtte on juriidiline isik. Iga liikme territooriumil on tal kõige ulatuslikum õigus- ja teovõime, mis vastavalt selle liikmesriigi seadustele kuulub juriidilistele isikutele. Eelkõige võib ta sõlmida lepinguid, omandada litsentse, omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisvara, võtta laene ning olla kohtus hagejaks ja kostjaks.

Artikkel 5

Asutused

1. Ühisettevõtte asutused on juhatus ja direktor.
2. Juhatus abistab täitevkomitee vastavalt artiklile 7.
3. Juhatus ja direktor küsivad nõu teadusprogrammide juhatus(t)elt vastavalt artiklile 9.

Artikkel 6

Juhatus

1. Juhatus vastutab ühisettevõtte järelevalve eest artiklis 2 sätestatud eesmärkide täitmisel ning tagab tiheda koostöö ühisettevõtte ja selle liikmete vahel tema tegevuste rakendamisel.
2. Ühisettevõtte iga liiget esindab juhatuses kaks liiget, kellest ühel on ühisettevõtte tegevustega seonduvates valdkondades teaduslikud/tehnilised erialateadmised.
3. Juhatus annab soovitusi ja võtab vastu otsuseid käesoleva põhikirjaga hõlmatud küsimuste, probleemide või teemade kohta ning vastavalt käesolevale põhikirjale. Juhatusel on eelkõige järgmised ülesanded:
 - (a) võtta vastu hääletussüsteemi ja hääleõiguse muudatused ning määrata kindlaks uue liikme hääleõigus Euratomi ettepanekul;
 - (b) kiita heaks käesoleva põhikirja muudatusettepanekud;
 - (c) teha otsuseid kõigis täitevkomitee esitatud küsimustes;

- (d) nimetada ametisse täitevkomitee esimees ja liikmed;
 - (e) võtta vastu projektikava, tööprogrammid, ressursihindamisplaan, töökohtade loetelu ja personalipoliitika kava;
 - (f) võtta vastu iga-aastane eelarve ja kinnitada iga-aastane raamatupidamisaruanne vastavalt finantsmäärusele;
 - (g) kasutada direktori suhtes artikli 10 lõikes 3 osutatud volitusi;
 - (h) kinnitada ühissettevõtte organisatsioonilise põhistruktuur;
 - (i) võtta vastu ühissettevõtte finantsmäärus ja selle rakenduseeskirjad vastavalt artikli 13 lõikele 1;
 - (j) võtta vastu artikli 10 lõikes 2 ja artikli 10 lõikes 4 osutatud rakendussätted personali kohta;
 - (k) võtta vastu rakenduseeskirjad ITER-organisatsioonile ja laiema lähenemisviisi tegevustele inimressursside leidmiseks;
 - (l) võtta vastu meetmed ja juhtnõõrid pettusega võitlemise, eeskirjade eiramise ja võimalike huvide konfliktidega toimetulemise kohta ning rakendada need;
 - (m) kinnitada ühissettevõtte ja Hispaania (edaspidi „asukohariik“) vaheline asukohaleping;
 - (n) otsustada maa ja muu kinnisvara soetamise, võõrandamise või hüpoteegiga koormamise üle, samuti käenduse või garantii andmise, teistes ettevõtetes või institutsioonides osaluste omandamise ning laenude andmise või võtmise üle;
 - (o) kinnitada kolmandate riikidega ja kolmandate riikide institutsioonide, ettevõtete või isikutega või rahvusvaheliste organisatsioonidega koostöö kohta sõlmitud lepingud;
 - (p) kinnitada iga-aastased tegevusaruanded ühissettevõtte edusammude kohta, pidades silmas tema tööprogramme ja vahendeid;
 - (q) võtta vastu tootmisharu poliitika, intellektuaalomandi õiguste ja teabe levitamise eeskirjad kokkuleppel Euroopa Komisjoniga (edaspidi „komisjon“);
 - (r) asutada teadusprogrammide juhatus(ed) ja määrata selle/nende liikmed;
 - (s) kasutada muid selliseid volitusi ja teha muid selliseid toiminguid (sealhulgas asutada allasutusi), mis võivad osutada vajalikuks tema eesmärkide järgimiseks.
4. Ühissettevõtte iga liikme hääleõigus on sätestatud I lisas. Iga liikme hääleõigus on jagamatu.
5. Juhatuse otsused lõike 3 punktis a ja b kirjeldatud ülesannete kohta nõuavad ühehäälsust.

Juhatuse otsused lõike 3 punktides c–n kirjeldatud ülesannete kohta nõuavad kahekolmandikulist hääldenamust.

Kõik juhatuse otsused nõuavad lihthääldenamust, kui ei ole sätestatud teisiti.

Enamushäältega vastuvõetud otsuste jõustumiseks kaasatakse enamusse ka Euratomi hääled.

6. Juhatus valib esimehe oma liikmete hulgast, arvestades Euratomi ettepanekut. Esimehe ametiaeg kestab kaks aastat ja teda võib üheks ametiajaks tagasi valida.
7. Juhatus tuleb kokku esimehe kutsel vähemalt kaks korda aastas. Juhatuse võib kokku kutsuda ka selle liikmete lihthäälte enamuse nõudmisel või direktori või Euratomi nõudmisel. Koosolekud toimuvad tavaliselt ühissettevõtte asukohas.
8. Juhatuse koosolekutel osalevad ühissettevõtte direktor ja täitevkomitee esimees, kui konkreetsetel juhtudel ei otsustata teisiti.
9. Juhatus võtab vastu oma kodukorra ning kinnitab täitevkomitee kodukorra kahekolmandikulise hääldenamusega.

Artikkel 7

Täitevkomitee

1. Täitevkomitee abistab juhatust selle otsuste ettevalmistamisel ja täidab ülesandeid, mida juhatus võib talle delegeerida.
2. Täitevkomiteesse kuulub kolmeist liiget, kelle nimetab ametisse juhatus tunnustatud ja käesolevas artiklis sätestatud ülesannete täitmiseks asjakohaste teaduslike, tehniliste või rahandusalaste erialateadmistega inimeste hulgast. Täitevkomitee üks liige on Euratomi esindaja.
3. Täitevkomiteel on eelkõige järgmised ülesanded:
 - (a) kinnitada lepingute sõlmimine vastavalt finantsmäärusele;
 - (b) kommenteerida direktori esitatud ettepanekut projektikava, tööprogrammide, ressursihindamisplaani, aastaelarve ja raamatupidamisaruande kohta ning esitada juhatusele soovitusi;
 - (c) esitada nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel juhatusele otsused lepingute sõlmimise kohta või muud talle usaldatud otsused.
4. Täitevkomitee igal liikmel on üks hääl.
5. Täitevkomitee otsused nõuavad vähemalt üheksat poolthäält, sealhulgas Euratomi hääl, kui ei ole sätestatud teisiti.
6. Täitevkomitee liikmete ametiaeg on kaks aastat ja neid on võimalik uuesti ametisse nimetada üks kord. Iga kahe aasta järel asendatakse vähemalt pooled liikmed.

7. Ametiaja lõppedes jäävad liikmed ametisse, kuni nad nimetatakse uuesti ametisse või asendatakse. Kui liige soovib ametist lahkuda, jääb ta ametisse kuni asendamiseni.
8. Täitevkomitee esimehe nimetab juhatus ametisse kaheks aastaks võimalusega teda tagasi nimetada üks kord.
9. Täitevkomitee tuleb kokku esimehe kutsel vähemalt kuus korda aastas. Täitevkomitee võib kokku kutsuda ka vähemalt kolme liikme nõudmisel või direktori või Euratomi nõudmisel. Koosolekud toimuvad tavaliselt ühissettevõtte asukohas.
10. Täitevkomitee esimees osaleb juhatuse koosolekutel, kui juhatus ei otsusta teisiti.
11. Juhatuse eelneval nõusolekul võtab täitevkomitee vastu oma kodukorra.

Artikkel 8

Direktor

1. Direktor on ühissettevõtte igapäevase juhtimise eest vastutav tegevjuht ning selle seaduslik esindaja.
2. Direktori nimetab viieks aastaks ametisse juhatus Euratomi ettepanekul. Pärast Euratomi hinnangut direktorile ja selle ettepanekul võib juhatus direktori ametiaega ühe korra üheks ametiajaks ja kuni viieks aastaks pikendada.
3. Direktori puhul kehtivad Euroopa Ühenduste ametnike ja teiste teenistujate suhtes kohaldatavad eeskirjad ja määrused, kui käesolevas põhikirjas ei sätestata teisiti.
4. Direktor rakendab tööprogrammid ja juhivad artiklis 3 sätestatud tegevuste täitmist. Ta esitab juhatusele, täitevkomiteele ja teadusprogrammide juhatus(t)ele ning kõigile allasutustele kogu teabe, mida need oma ülesannete täitmiseks vajavad.

Direktoril on eelkõige järgmised ülesanded:

- (a) organiseerida, juhtida ja kontrollida ühissettevõtte personali ning kasutada personali suhtes artikli 10 lõikes 3 osutatud volitusi;
- (b) määratleda ühissettevõtte organisatsioonilise struktuuri alus ja esitada see juhatusele kinnitamiseks;
- (c) koostada ühissettevõtte projektikava, tööprogrammid ning personalipoliitika kava ja neid pidevalt ajakohastada;
- (d) koostada vastavalt ITER-lepingule ja laiema lähenemisviisi lepingule Jaapaniga rakenduseeskirjad ITER-organisatsioonile ja laiema lähenemisviisi tegevustele inimressursside leidmiseks;
- (e) koostada vastavalt ühissettevõtte finantsmäärusele ühissettevõtte ressurssihindamisplaani ja iga-aastane eelarveprojekt, mis hõlmab ka personali ametikohtade plaani;

- (f) täita eelarvet, pidada nimistut ja koostada raamatupidamise aastaaruandeid vastavalt ühissetevõtte finantsmäärusele;
- (g) tagada usaldusväärne finantsjuhtimise ja sisekontrolli kohaldamine;
- (h) koostada eeskirjad intellektuaalomandi õiguse ja tootmisharu poliitika ning teabe levitamise kohta;
- (i) koostada iga-aastane tegevusaruanne ühissetevõtte edusammude kohta tööprogrammides ja ressursihindamisplaanides sätestatud tegevuste rakendamisel;
- (j) koostada juhatusse või täitevkomitee nõudmisel muid selliseid aruandeid;
- (k) abistada juhatus, täitevkomiteed ja allasutusi, tagades neile sekretariaadi;
- (l) osaleda juhatusse koosolekul, kui juhatus ei otsusta teisiti, ja osaleda täitevkomitee koosolekul;
- (m) tagada, et ühissetevõttele on oma tegevuste arendamiseks saadaval teaduslik ja tehniline ekspertiis;
- (n) viia ellu muid tegevusi ja vajaduse korral teha juhatussele muid ettepanekuid ühissetevõtte eesmärkide saavutamiseks.

Artikkel 9

Teadusprogrammide juhatus(ed)

1. Juhatus nimetab ametisse teadusprogrammide juhatus(t)e liikmed. Teadusprogrammide juhatus(t)e esimees valitakse selle liikmete seast.
2. Teadusprogrammi juhatus(ed) annavad vajaduse korral juhatussele ja direktorile nõu projektikava ja tööprogrammide vastuvõtmise ja rakendamise kohta.

Artikkel 10

Personal

1. Ühissetevõtte personal aitab direktorit tema ülesannete täitmisel ning on tavaliselt ühissetevõtte liikmesriikide kodanikud.
2. Ühissetevõtte personali suhtes kohaldatakse määrusega (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68⁽³⁹⁾ (edaspidi „personalieeskirjad”) sätestatud Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirju ning ühenduste muude teenistujate teenistustingimusi ja Euroopa

³⁹ EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1, muudetud 22. märtsi 2004. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 723/2004 (ELT L 124, 27.4.2004) ja viimati muudetud parandusega (ELT L 051, 24.2.2005, lk 0028).

ühenduste institutsioonide poolt kõnealuste personalieeskirjade kohaldamiseks ühiselt vastu võetud eeskirju.

Kokkuleppel komisjoniga võtab juhatus vastu vajalikud rakendussätted personalieeskirjade artikliga 110 ettenähtud korras.

3. Ühissetevõtte kasutab oma personali suhtes ametisse nimetavale asutusele antud volitusi.
4. Juhatus võib võtta vastu sätteid, et lubada ühissetevõtte liikmesriikide eksperte ühissetevõttesse tööle lähetada.

Artikkel 11

Tööprogrammid ja ressursihindamisplaanid

Direktor valmistab igal aastal juhatusale esitamiseks ette projektikava, ressursihindamisplaanid ja üksikasjalikud iga-aastased tööprogrammid ning eelarve. Ühissetevõtte iga kolme artiklis 3 sätestatud tegevusrühma kohta valmistatakse ette üks tööprogramm.

Artikkel 12

Vahendid

1. Ühissetevõtte vahendid koosnevad Euratomi osamaksust, iga-aastastest liikmemaksudest ja teiste liikmete vabatahtlikest annetustest, ITERi asukohariigi osamaksust ning muudest vahenditest:
 - (a) Euratomi osamaks tehakse kättesaadavaks asutamislepingu artikli 7 kohaselt vastuvõetud ühenduse teadus- ja koolitusprogrammide kaudu;
 - (b) iga-aastased liikmemaksud makstakse rahaliste osamaksudena ja need tehakse kättesaadavaks vastavalt II lisale;
 - (c) vabatahtlikud annetused võib anda nii rahalise kui mitterahalise toetusena ning neid ei arvestata iga-aastase liikmemaksu osana;
 - (d) ITERi asukohariigi osamaksud;
 - (e) muud vahendid saadakse vastavalt juhatuse heakskiidetud tingimustele.
2. Ühissetevõtte vahendeid kasutatakse üksnes artiklis 2 kindlaks määratud eesmärkide järgimiseks. Mitterahaliste toetuste väärtuse määrab kindlaks ühissetevõtte. Ilma et see piiraks artikli 19 kohaldamist, ei maksta kulude katmisest ülejäänud vahendeid välja ühissetevõtte liikmetele.

Artikkel 13

Finantsmäärus

1. Finantsmääruse ja selle rakenduseeskirjad võtab vastu juhatus.
2. Finantsmääruses sätestatakse ühissetevõtte eelarve koostamise ja täitmise eeskirjad.
3. Finantseeskiri vastab III lisas sätestatud üldpõhimõtetele.

Artikkel 14

Iga-aastane tegevusaruanne

Iga-aastane tegevusaruanne kajastab ühissetevõtte tööprogrammide rakendamist. Eelkõige esitatakse selles ülevaade ühissetevõtte korraldatud tegevustest ning hinnatakse eesmärgi ja seatud ajakava silmas pidades nende tulemusi, teostatud tegevustega seonduvaid ohte, ressursikasutust ning ühissetevõtte üldist toimimist. Iga-aastase tegevusaruande valmistab ette direktor, selle kinnitab juhatus ning see saadetakse liikmetele, komisjonile, Euroopa Parlamendile ja Euroopa Liidu Nõukogule (edaspidi „nõukogu“).

Artikkel 15

Aastaruanne ja järelevalve

1. Kahe kuu jooksul pärast iga majandusaasta lõppu esitatakse esialgne raamatupidamisaruanne komisjonile ja Euroopa Ühenduste Kontrollikoja (edaspidi „kontrollikoda“).

Kuue kuu jooksul pärast iga majandusaasta lõppu esitab direktor lõpliku raamatupidamisaruande komisjonile, nõukogule, Euroopa Parlamendile ja kontrollikoja.

Nõukogu soovitusel põhjal annab Euroopa Parlament heakskiidu direktori tegevusele aasta *n* ühissetevõtte eelarvesse antava ühenduse panuse täitmisel enne 30. aprilli aastal *n* + 2.

2. Komisjoni otsusega 1999/352/EÜ, ESTÜ, Euratom⁽⁴⁰⁾ asutatud Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) on ühissetevõtte ja selle personali suhtes samad volitused kui komisjoni talituste suhtes. Viivitamata pärast asutamist liitub ühissetevõtte 25. mai 1999. aasta Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahelise institutsioonidevahelise kokkuleppega, mis käsitleb OLAFi sisejuurdlust.⁽⁴¹⁾ Juhatus kiidab liitumise heaks ja võtab vastu OLAFi sisejuurdluste hõlbustamiseks vajalikud sätted.

⁴⁰ EÜT L 136, 31.05.1999, lk 1.

⁴¹ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 15.

3. Kõigis ühissetevõtte vastuvõetud otsustes ja sõlmitud lepingutes tuleb selgesõnaliselt sätestada, et OLAF ja kontrollikoda võivad kontrollida kõikide ühenduse raha saanud töövõtjate ja alltöövõtjate dokumente kohapeal, sealhulgas lõplike abisaajate tööruumides.

Artikkel 16

Ühinemine

1. Euratomiga ühinemisel saab igast Euroopa Liidu uuest liikmesriigist ühissetevõtte liige.
2. Liikmeks saab iga kolmas riik, kes on sõlminud Euratomiga kontrollitud termotuumasünteesi alase koostöölepingu, mis seostab tema vastavad teadusprogrammid Euratomi programmidega, ning kes on avaldanud soovi saada ühissetevõtte liikmeks.

Artikkel 17

Kestus

Ühissetevõtte asutatakse 35 aastaks.

Artikkel 18

Asukohariigi toetus

Ühissetevõtte ja asukohariigi vahel sõlmitakse asukohaleping, milles käsitletakse eelkõige pakutavat asukohta ja toetust.

Artikkel 19

Tegevuse lõpetamine

1. Artikliga 17 ettenähtud perioodi lõpul või pärast nõukogu vastavat otsust lõpetatakse ühissetevõtte tegevus.
2. Ühissetevõtte tegevuse lõpetamiseks määrab juhatus ühe või mitu likvideerijat, kes tegutsevad vastavalt juhatus antud juhistele.
3. Kui ühissetevõtte tegevus lõpetatakse, tagastab ta asukohariigile asukohariigi poolt talle vastavalt artikliga 18 ettenähtud asukohalepingule toetusena antud igasuguse materiaalse toetuse.

4. Kui igasugune materiaalse toetuse küsimus on vastavalt lõikele 3 lahendatud, kasutatakse kõiki muid varasid ühissetevõtte kohustuste ja selle tegevuse lõpetamise kulude katmiseks. Mis tahes ülejääk või puudujääk jagatakse või tasutakse proportsionaalselt nende liikmete vahel või nende poolt, kes on tegevuse lõpetamise ajal veel olemas, arvestades nende ühissetevõttele antud toetuse osatähtsust.

Artikkel 20

Omandiõigus ja õiguste loovutamine

1. Ühissetevõtte on kõigi vahendite, enda loodud või omandatud materiaalsete, immateriaalsete ja finantsvarade omanik, kui komisjoni ja ühissetevõtte vahel ei ole teisiti kokku lepitud.
2. Liikmed kohustuvad pakkuma ühissetevõttele tasuta mis tahes omandit, õigusi ja kohustusi, mis tulenevad enne ühissetevõtte asutamist sõlmitud, ühissetevõtte tegevusega seonduvatest lepingutest või esitatud tellimustest.
3. Ühissetevõtte võib üle võtta iga lõikes 2 osutatud lepingu ja tellimuse.

Artikkel 21

Muudatusettepanekud

1. Ühissetevõtte iga liige võib teha juhatusesele ettepaneku muuta käesolevat põhikirja, ilma et see piiraks artikli 6 lõike 3 punkti a kohaldamist.
2. Pärast juhatuse heakskiidu saamist esitatakse ettepanek komisjonile.
3. Komisjon võib nõukogule teha ettepaneku kiita sellised muudatusettepanekud heaks vastavalt Euratomi asutamislepingu artiklile 50.

Artikkel 22

Vaidluste lahendamine

1. Ilma et see piiraks Euratomi asutamislepingu artikli 154 kohaldamist, võidakse vaidluse kummagi osalise nõudmisel anda vahekohtusse igasugune käesoleva põhikirja tõlgendamist või rakendamist käsitlev kas ühissetevõtte liikmete vaheline või ühe/mitme liikme ja ühissetevõtte vaheline vaidlus, mida juhatus ei ole suutnud hästi tegutsemisele vaatamata lahendada.
2. Vahekohus luuakse iga juhtumi puhul eraldi. Vahekohus koosneb kolmest liikmest, kelle vaidluste osalised ühiselt nimetavad. Vahekohtu liikmed valivad enda seast esimehe.

3. Kui vaidluse osalised ei suuda vahekohtu liikmeid nimetada kahe kuu jooksul pärast nõudmist esitada vaidlus vahekohtule või kui ühe kuu jooksul pärast liikmete nimetamist ei vali need liikmed esimeest, nimetab selle liikme või need liikmed või esimehe Euroopa Ühenduste Kohtu president vaidluse ühe osalise nõudmisel.
4. Vahekohus langetab otsused hälteenamusega. Otsus on siduv ja lõplik.

ÜHISETTEVÕTTE PÕHIKIRJA I LISA
JUHATUSE HÄÄLEÕIGUSED

Juhatuseliikmete hääleõigused jaotuvad järgmiselt:

Euratom	5
Austria	2
Belgia	2
Bulgaaria	1
Eesti	1
Hispaania	3
Iirimaa	2
Itaalia	5
Kreeka	2
Küpros	1
Leedu	1
Luksemburg	1
Läti	2
Madalmaad	2
Malta	1
Poola	3
Portugal	2
Prantsusmaa	5
Rootsi	2
Rumeenia	2
Saksamaa	5
Slovakkia	2
Sloveenia	2
Soome	2

Šveits	2
Taani	2
Tšehhi Vabariik	2
Ungari	2
Ühendkuningriik	5

ÜHISETTEVÖTTE PÕHIKIRJA II LISA
IGA-AASTASED LIIKMEMAKSUD

1. Teised liikmed peale Euratomi maksavad ühissetevõttele iga-aastast liikmemaksu.
2. Iga-aastaste liikmemaksude kogusumma N aasta kohta arvutatakse kõnealusel aastal ühissetevõtte haldamiseks vajalike vahendite põhjal, nagu juhatus on need vastu võtnud.
3. Nende iga-aastaste liikmemaksude kogusumma ei ületa 10% ühissetevõtte haldamiseks vajalikest iga-aastastest vahenditest, nagu sätestatud punktis 2.
4. Iga liikme iga-aastane liikmemaks koosneb järgmistest osadest, kui juhatus ei otsusta ühehäälselt teisiti:
 - (a) minimaalne maks 0,1% punktis 2 sätestatud iga-aastaste liikmemaksude kogusummast;
 - (b) täiendav maks, mis arvutatakse proportsionaalselt Euratomi rahalise osalusega (väljendatuna eurodes) liikme kuludest ühenduse termotuumasünteesi uurimisprogrammi raames aastal N-2.

ÜHISETTEVÕTTE PÕHIKIRJA III LISA
FINANTSMÄÄRUS: ÜLDPÕHIMÕTTED

1. Finantsmääruses järgitakse järgmisi eelarvepõhimõtteid:
 - (a) ühtsus ja eelarve õigsus;
 - (b) aastasus;
 - (c) tasakaal;
 - (d) arvestusühik;
 - (e) kõikehõlmavus;
 - (f) sihtotstarbelisus;
 - (g) usaldusväärne finantsjuhtimine;
 - (h) läbipaistvus.
2. Ühisettevõttel on sisekontrolli standardid ja mehhanismid, sealhulgas eeskirjad rahade liikumise kohta ja finantstehingute kord.
3. Ühisettevõtte asutab sisekontrolli osakonna.
4. Vaatamata lõike 1 punktis c osutatud tasakaalu põhimõttele, on ühisettevõttel võimalus võtta laene vastavalt põhikirja artiklile 4 pärast juhatusele heakskiidu saamist ja finantsmääruses sätestatud tingimustel.
5. Eelkõige sätestatakse finantsmääruses:
 - (a) eelarveaasta, mis algab jaanuari esimesel päeval ja lõpeb detsembri viimasel päeval;
 - (b) mitmeaastase projektikava ja ressursihindamisplaani eeskirjad ja menetlused, nende esitusviis ja struktuur, sealhulgas viieaastase perioodi eelarvesätted ja prognoos;
 - (c) aastase tööprogrammi ja ressursihindamisplaani eeskirjad ja menetlused ning nende esitusviis ja struktuur, sealhulgas kaheaastase perioodi eelarvesätted ja kalkulatsioonid;
 - (d) iga-aastase eelarve ettevalmistamise ja vastuvõtmise eeskirjad ja menetlused ning selle rakendamine, sealhulgas kulukohustuste ja maksete menetlused;
 - (e) vahendite sissenõudmise ja liikmete antud rahalistelt vahenditelt saadud intressi kogumise põhimõtted;
 - (f) eeskirjad ja menetlused sisefinantskontrolli kohta, sealhulgas delegeeritud volituste kohta, pidades eriti silmas, milliste ülemäärade piires võib direktor sõlmida lepinguid täitevkomitee heakskiiduga või heakskiiduta;

- (g) eeskirjad ja menetlused ühissetevõttele liikmete osamaksude arvutamise ja osamaksude tasumise ülekandmise meetodi kohta;
 - (h) eeskirjad ja menetlused vahendite haldamise kohta, sealhulgas materiaalsete ja immateriaalsete varade ostu ja müügi ning nende väärtuse kindlaksmääramise menetlused;
 - (i) eeskirjad ja menetlused raamatupidamisaruannete ning vararegistri pidamise ja esitamise ning aastabilansi koostamise ja esitamise kohta;
 - (j) eeskirjad ja menetlused huvide konfliktide lahendamise kohta ning arvatavatest eeskirjade eiramistest ja pettustest teatamise kohta.
6. Ühissetevõtte peab tekkepõhist raamatupidamisarvestust vastavalt rahvusvahelistele raamatupidamisstandarditele ja rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele. Tulusid ja kulusid hallatakse ning arvestatakse eraldi raamatupidamise aastaaruandes, mis hõlmab ka eelarve täitmist kulukohustuste ja maksete ning halduskulude suhtes. Ühissetevõtte ei pea eraldi raamatupidamisarvestust liikmete kohta, aga ta peab arvet iga-aastaste saadud liikmemaksude üle ning teostatud tegevuste üle.
7. Ühissetevõtte ametikohtade loetelu koostatakse kokkuleppel komisjoniga ja vastavalt Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse artikli 46 lõike 3 punktile b.
8. Tulude ja kulud kalkulatsioon, tegevusaruanne ja ühissetevõtte bilanss iga majandusaasta kohta esitatakse komisjonile, nõukogule ja Euroopa Parlamendile.
9. Ühissetevõtte võtab vastu hankesüsteemi kujundamise sätted ja eeskirjad, mis on integreeritud ja ühilduvad ITER-organisatsiooni hankesüsteemiga ning mille puhul võetakse arvesse muu hulgas ühissetevõtte rahvusvahelistest kohustustest tulenevaid tegevusega seotud erivajadusi, võimaldades ühissetevõttel seega hanketegevused tõhusalt ja aegsasti lõpule viia.

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU NIMETUS:

Nõukogu otsus, millega asutatakse Euroopa ITERi ja termotuumaenergia arendamise ühissetevõtte ja antakse sellele eelised.

2. TEGEVUSPÕHISE JUHTIMISE / TEGEVUSPÕHISE EELARVESTAMISE RAAMISTIK

TEADUSUURINGUD – termotuumasünteesialased teadusuuringud

3. ÕIGUSLIK ALUS

Euratomi asutamislepingu artiklid 45–51

4. EELARVEREAD

4.1. Eelarveread (tegevusassigneeringute read ja nendega seonduvad tehnilise ja haldusabi read (endised B..A read)), sh järgmised rubriigid:

08.1902 (tegevuskulud) ja 08.010440 (halduskulud)

4.2. Meetme kestus ja finantsmõju:

35 aastat pärast nõukogu otsuse jõustumist (2007–2041)

4.3. Eelarve tunnused (vajaduse korral lisada ridu):

Eelarverida	Kulu liik		Uus	EFTA osamaks	Taotlejariikide osamaksud	Finantsperspektiivi rubriik
08.19.02	Mitteko hustuslik	Liigen datud ⁴²	JAH*	EI	EI	Ei [1a]
08.01.04.40	Mitteko hustuslik	Liigen damata ⁴³	JAH*	EI	EI	Ei [1a]

* Euratomi teadusuuringute eelarve

Ühissetevõtte haldab oma halduskulusid ise vastavalt oma finantsmäärusele.

⁴² Liigendatud assigneeringud.

⁴³ Liigendamata assigneeringud.

Komisjoni ja ühissettevõtte vahelise lepinguga nähakse ette menetlus ühenduse osaluse kohta:

- Iga-aastane esialgne eelarveprojekt koostatakse ühissettevõtte ettepanekul ning see esitatakse komisjonile esialgse eelarveprojekti menetlemise (N-1) käigus.
- Pärast iga-aastase eelarve vastuvõtmist esitab ühissetvõtte komisjonile ametliku taotluse N aastal vajalike krediitide kohta (tegevus- ja haldusvajadused).
- Pärast taotluse kinnitamist eraldab komisjon nõuetekohaselt põhjendatud taotluse puhul ühissetvõttele kõik eelarverea vahendid ning teeb väljamaksed nii tegevus- kui halduskulude kohta.

5. ÜLEVAADE VAHENDITEST

5.1. Rahalised vahendid

Kõik finantsselgituses esitatud arvud on esialgsed ning need tuleb kinnitada finantsperspektiivis, teadusuuringute raamprogrammides ja nendega seotud eriprogrammides. Arvud esitatakse jooksvas väärtuses,⁴⁴ kui ei sätestata teisiti. Ühissetvõtte liikmete eeldatavad osamaksud on allpool esitatud tabelisse lisatud teadmiseks.

5.1.1. ITER

ITERi ehitamise, käitamise ja sulgemise esialgsed rahalised koguvahendid on esitatud tabelis 1.45 Hinnanguline ühenduse toetuse osa, mida rahastatakse Euratomi seitsmenda raamprogrammi (FP7)⁴⁶ ja eriprogrammi 2007–2011 (SP7)⁴⁷ raames, on 986 miljonit eurot kogu ettenähtud ühendusepoolsest rahastamisest ehk 4926 miljonist eurost.

ITERi ehitusetapis moodustab ühenduse toetus 36,4% ja asukohariigi toetus 9,1% ITERi ehituse kogukuludest. ITERi käitamis- ja sulgemisetapis on ühenduse ja asukohariigi toetus vastavalt 27% ja 7% ITERi käitamise ja sulgemise kogukuludest. Nii ühenduse kui asukohariigi toetust haldab ühissetvõtte.

Tähelepanu tuleb pöörata asjaolule, et suurema osa Euratomi toetusest ITERile ja selle tehnoloogiatele (IFMIF, laiem lähenemisviis) seisneb komponentide hankimises ja nendega varustamises. Käesolevas finantsselgituses esitatud arvud vastavad nendele komponentidele omistatud hinnangulisele väärtusele, kuid tegelikud ostukulud ei pruugi olla täpselt samad nende kitsalt erialase loomu tõttu.

⁴⁴ Akumuleerunud 2% aastas.

⁴⁵ Nagu sätestatud järgmistes dokumentides: ITERi lõpliku projekti raport (ITER/EDA dokumendiseeria nr 24, IAEA, Viin 2002) – peatükk 7), KOM (2003) 215 lõplik, 7. märtsi 2002. aasta SEK(2002) 276, mida on uuendatud pärast läbirääkimisi.

⁴⁶ KOM(2006) 364.

⁴⁷ KOM(2005) 445.

Tabel 1: ITER

	KOGUKULUD		Mln eurot	%ühenduse osamaks *	ITERi asukohariigi osamaks	Ühenduse osamaks *	FP7/SP7 2007–2011
I	ITERi EHTAMINE (10 AASTAT) 2007–2016⁴⁸						
a	5550		kokku 2005. aasta püsiväärtuses	36,4%	9,1%	2018	
b	6322		kokku jooksvas väärtuses	36,4%	9,1%	2299	986
II	ITERi KÄITAMINE (20 AASTAT) 2017–2036						
a	266		aastas 2005. aasta väärtuses	27%	7%	106	
b	5314		kokku 2005. aasta püsiväärtuses	27%	7%	1445	
c	8187		kokku jooksvas väärtuses	27%	7%	2227	0
III	ITERi SULGEMINE						
			2017–2036				
a	574		2005. aasta püsiväärtuses	27%	7%	156	
b	884		kokku jooksvas väärtuses	27%	7%	240	0
IV	ITERi TEGEVUSE LÕPETAMISE KULUD						
			2037–2041				
a	304		kokku 2005. aasta püsiväärtuses	27%	7%	83	
b	585		kokku jooksvas väärtuses	27%	7%	159	0
V = (I+II+III+IV)	ITERi KOGUKULUD 2007-2041						
a	11 741		kokku 2005. aasta püsiväärtuses	31,5%		3702	
b	15 987		kokku jooksvas väärtuses	30,8%		4926	986

* Ühenduse toetus Euratomi teadusuuringute eelarvest.

Esitatud arvud on esialgsed ning need tuleb kinnitada Euratomi FP7 ja SP7 eelarves ning samuti seonduvate raamprogrammide ja eriprogrammide eelarvetes.

⁴⁸ Sealhulgas osaliste vahel kulude jagamist käsitlevad sätted, mis on esitatud ühises kokkuleppes „Kulude jagamine ITERi projekti kõikides etappides“.

5.1.2. Tehnoloogia (IFMIF, laiema lähenemisviis ja muud)

Tehnoloogia ressursihinnangud on märgitud tabelis 2. Ühenduse hinnanguline kogutoetus kõigile tehnoloogiaga seotud tegevustele on kümne aasta jooksul 524 miljonit eurot, millest 169 miljonit eurot on ette nähtud aastateks 2007–2011.

Euratori hinnanguline toetus laiema lähenemisviisi tegevustele on 382 miljonit eurot kümne aasta jooksul. Ühisettevõtte liikmetel on ette nähtud anda laiema lähenemisviisi tegevustele „vabatahtlike mitterahalisi toetusi”. Seega on kogueelarve see alajaotis praeguses etapis vaid esialgne ning sõltub vabatahtlike toetuste tegelikest summadest.

Ühenduse hinnanguline toetus IFMIFI ehituskuludesse (arvestuslikult 1022 miljonit eurot) on 408 miljonit eurot. IFMIFI käitamise ja sulgemise kogukulud on hinnanguliselt 1433 miljonit eurot 2005. aasta väärtuses. Sõltuvalt läbirääkimiste lõpptulemustest hinnatakse ühenduse toetuseks 40% kuludest.⁴⁹

⁴⁹ IFMIFI ja EVEDA ehituse kulukalkulatsioonid valmistas 2003. aasta detsembris ette IFMIFI rahvusvaheline töörühm (25. detsember 2003).

Tabel 2: Tehnoloogia (IFMIF, laiem lähenemisviis ja muud)

	KOGUKULUD	Mln eurot	%ühenduse osamaksust *	ITERi asukohaliigi/liikme osamaks	Ühenduse osamaks *	FP7/SP7 2007–2011
IX (VI+VII+VIII)	=TEHNOLOOGIA 2007–2016					
A	979	2005. aasta püsiväärtuses			451	
B	1137	10 aasta jooksvas väärtuses			524	169
VI	SELLEST ITERi VALMIMISELE AASTATEL 2007–2016					
A	265	2005. aasta püsiväärtuses	100%		265	
B	300	10 aasta jooksvas väärtuses	100%		300	142
VII	SELLEST LAIEMALE LÄHENEMISVIISILE JA MUULE TEHNOLOOGIALE					
		2007–2016				
A	97	IFMIF EVEDA (2007–2012)	PM	PM	PM	
B	161	NCT (JT-60 Tokamak)	PM	PM	PM	
C	81	IFERC termotuumasünteesikeskus Rokkasho	PM	PM	PM	
D	339	LL puhul kokku 2005. aasta püsiväärtuses	PM	PM	PM	
E	382	LL puhul kokku 10 aasta jooksvas väärtuses	PM	PM	PM	
F	60	muu tehnoloogia puhul püsiväärtuses	100%		60	
G	70	muu tehnoloogia puhul jooksvas väärtuses	100%		70	27
VIII	SELLEST IFMIFi EHITUSELE					
		2014-2016 (kolm aastat)				
A	316	2005. aasta püsiväärtuses	40%	10%	126	
B	386	jooksvas väärtuses	40%	10%	154	0

	KOGUKULUD	Mln eurot	%ühenduse osamaksust *	ITERi asukohaliikme osamaks	Ühenduse osamaks *	FP7/SP7 2007–2011
	TEHNOLOOGIA 2017–2041					
X	IFMIFI EHITUS					
		2017–2019 (kolm aastat)				
A	492	2005. aasta püsiväärtuses	40%	10%	197	
B	636	jooksvas väärtuses	40%	10%	254	0
XI	IFMIFI KÄITAMINE JA TEGEVUSE LÕPETAMINE					
		2019–2041				
A	1433	2005. aasta püsiväärtuses	40%	10%	573	
B	2346	jooksvas väärtuses	40%	10%	945	0

* Ühenduse toetus Euratomi teadusuuringute eelarves.

Esitatud arvud on esialgsed ning need tuleb kinnitada Euratomi FP7 ja SP7 eelarves ning samuti seonduvate raamprogrammide ja eriprogrammide eelarvetes.

5.1.3. Ühisettevõtte halduskulud

Ühisettevõtte halduskulud on hinnanguliselt 324 miljonit eurot aastateks 2007–2016. On tehtud ettepanek lisada 135 miljonit eurot Euratomi programmidesse FP7 ja SP7. Neid kulusid kasutab ja haldab üksnes ühisettevõtte.

Tabel 3: ITERi ja tehnoloogiate haldusvajadused aastatel 2007–2016

XII	HALDUS (mln eurot)			FP7/SP7 2007–2011
A		10 AASTA JOOKSVAS VÄÄRTUSES		324 135
XII/XIII		<i>Haldus kui % ühenduse osamaksust</i>		10,3% 10,5%

Esitatud arvud on esialgsed ning need tuleb kinnitada Euratomi FP7 ja SP7 eelarves ning samuti seonduvate raamprogrammide ja eriprogrammide eelarvetes.

5.2. Ülevaade vajalikest koguvahenditest

Tabel 4: Ülevaade vajalikest vahenditest

XIII	ÜHENDUSE KOGUTOETUS 10 AASTAKS (2007–2016) (JOOKSEV VÄÄRTUS) MLN EUROT					3147	
	Sellest	lb	ITER			2299	
			Haldus	81%		264	
	IXb		TEHNOLOOGIA			524	
			Haldus	19%		60	
			Haldus kokku	10,3%		324	
ÜHENDUSE TOETUSED 11.-35. AASTAKS (2017–2041), mln eurot							
					2005. aasta püsiväärtus	Jooksev väärtus	
XIV	KOKKU					2887	4502
	Vb – lb		ITER		1684	2626	
			Haldus	81%	353	550	
	Xb + Xlb		TEHNOLOOGIA		770	1200	
			Haldus	19%	80	125	
			Haldus kokku	15%	433	675	

Esitatud arvud on esialgsed ning need tuleb kinnitada Euratomi FP7 ja SP7 eelarves ning samuti seonduvate raamprogrammide ja eriprogrammide eelarvetes.

Tabel 5: Ettepanekud Euratomi FP7/SP7 ja FP8/SP8 kohta (2007–2011 ja 2012–2016) ning perioodi 2017–2041 allesjäänud vahendid

Kõik arvud on jooksvas väärtuses (miljonit eurot) ning sisaldavad ettenähtud haldusvajadusi					
Euratomi programmide FP7 ja SP7 (2007–2011) esialgne nõutav eelarve					
		ITER	AASTAD 1–5	(2007–2011)	1096
		Tehnoloogia			194
XV		Kokku			1290
Aastatel 2012–2016 lisaks nõutav					
			AASTAD 6–10	(2012–2016)	
		ITER			1467
		Tehnoloogia			390
XVI		Kokku			1857
Aastatel 2017–2041 lisaks nõutav					
			AASTAD 11–37	(2016–2041)	
		ITER			3176
		Tehnoloogia			1325
XVII		Kokku			4502

Esitatud arvud on esialgsed ning need tuleb kinnitada Euratomi FP7 ja SP7 eelarves ning samuti seonduvate raamprogrammide ja eriprogrammide eelarvetes.

Ülevaade kulukohustuste assigneeringutest ja maksete assigneeringutest

Kulu liik	Jao nr	Mln eurot	2007	2008	2009	2010	2011	2012–2016	Kokku
									2007–2016

Tegevuskulud⁵⁰

Kulukohustuste assigneeringud	8.1	a	92,8	164,8	279,1	297,7	320,6	1668,2	2823,2
Maksete assigneeringud		b	46,4	64,4	134,2	185,4	265,6	1392,1	2088,0

Võrdlussummasse jäävad halduskulud⁵¹

Tehniline ja haldusabi (liigendamata assigneeringud)	8.2.4	c	15,3	27,5	28,9	30,9	32,6	188,8	324,0
--	-------	---	------	------	------	------	------	-------	-------

VÖRDLUSSUMMA KOKKU

Kulukohustuste assigneeringud		a+c	108,1	192,3	308,0	328,6	353,2	1857,1	3147,3
Maksete assigneeringud		b+c	61,7	91,9	163,1	216,3	298,1	1580,9	2412,1

Võrdlussummast välja jäävad halduskulud⁵²

Ei kohaldata / ainult EURATOMi TEADUSUURINGUTE VAHENDID

Sekkumise soovituslik finantskulu kokku

Kulukohustuste assigneeringud			108,1	192,3	308,0	328,6	353,2	1857,1	3147,3
Maksete assigneeringud			61,7	91,9	163,1	216,3	298,1	1580,9	2412,1

Esitatud arvud on esialgsed ning need tuleb kinnitada Euratomi FP7 ja SP7 eelarves ning samuti seonduvate raamprogrammide ja eriprogrammide eelarvetes.

5.2.1. 5.2.1 Kooskõla finantsplaneeringuga

- Ettepanek vastab olemasolevale finantsplaneeringule. Tuleb lõplikult heaks kiita Euratomi FP7 ja SP7 eelarvetes.
- Ettepanekuga kaasneb finantsperspektiivi asjakohase rubriigi ümberplaneerimine.

⁵⁰ Kulu ei kuulu asjaomase jaotise xx peatüki xx 01 alla.

⁵¹ Kulu kuulub jaotise xx artikli xx 01 04 alla.

⁵² Kulu kuulub peatüki xx 01 muu kui artikli xx 01 04 või xx 01 05 alla.

- Ettepanekuga seoses võib olla vajalik institutsioonidevahelise kokkuleppe⁵³ sätete (st paindlikkusinstrumendi või finantsperspektiivi läbivaatamise) kohaldamine.

Kavandatavat finantsplaneerimist rahastatakse teadusuuringute raamprogrammidest, mille kohta on komisjoni finantsperspektiivi 2007–2013⁵⁴ lisatud vastavad ettepanekud. Kavandatud tegevuse kestus tingib vajaduse eraldada rahalisi vahendeid järgmistest raamprogrammidest.

5.2.2. *Finantsmõju tuludele*

- Ettepanekul puudub finantsmõju tuludele
- Ettepanekul on finantsmõju – mõju tuludele on järgmine:

5.3. **Täistööajale taandatud personal (sh ametnikud, ajutised töötajad ja koosseisuvälised töötajad) – vt täpsemalt punktist 8.2.1.**

	2007	2008	2009	2010	2011	2012– 2016
Aastane vajadus						
Personali arv kokku	175	205	216	228	238	238*

* Keskmiselt aastas

6. **TUNNUSJOONED JA EESMÄRGID**

6.1. **Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetav vajadus**

Nõukogu tõdes oma 29. oktoobri 2002. aasta otsuses, et „niipea kui (ITER-) projekti käivitamise otsus on tehtud, tuleb [...] teha organisatsioonilisi muudatusi eelkõige selleks, et ühiselt juhtida Euroopa rahalist toetust rahvusvahelisele katsetermotuumareaktori projektile ITER.“⁵⁵ Euratomi rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks ITER-organisatsiooni ees asutatakse 35 aastaks ühissettevõte.

6.2. **Ühenduse meetme lisandväärtus, ettepaneku seotus ja kooskõla muude finantsmeetmetega ning võimalik koostoime**

Võttes arvesse Euratomi ees seisvate rahvusvaheliste kohustuste suurust ja ulatust, eelkõige vajadust soetada kõrgtehnoloogilisi komponente ning otseselt toetada seonduvat uurimis- ja arendustegevust, on vaja luua iseseisev juriidiline isik, mis suudab tegutseda paindlikult ja reageerida kiirelt tootmisharule omases keskkonnas.

⁵³ Vt institutsioonidevahelise kokkuleppe punkte 19 ja 24.

⁵⁴ KOM(2004) 101.

⁵⁵ EÜT L 294, 29.10.2002, lk 74.

6.3. Ettepaneku eesmärgid, oodatavad tulemused ja nendega seotud näitajad tegevuspõhise juhtimise raames

Termotuumasünteesialased uuringud: Alusteadmiste arendamine elektrijaamade reaktorite prototüüpide loomiseks, mis on ohutud, säästvad, keskkonnateadlikud ja majanduslikult elujõulised, ning sellekohase põhisammuna ITER-projekti elluviimine. Töötatakse välja kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed näitajad Euroopa hanketegevuse edendamise kohta komponentide hankimisel ITERi ehitamise etapil ja pärast seda.

6.4. Rakendamismeetod (soovituslik)

Märkida meetme rakendamiseks valitud meetod(id).⁵⁶

Tsentraliseeritud haldamine

otse, haldaja on komisjon

kaudselt, volitades:

täitevasutusi

riiklikke avalik-õiguslikke asutusi / avalikke teenuseid osutavaid asutusi

Haldamine tsentraliseeritult või koostöös

liikmesriikidega

kolmandate riikidega

Haldamine ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega (täpsustada)

Komisjon teeb oma ettepanekutes Euratomi FP7 ja SP7 kohta ettepaneku asutada juriidiline isik ühissettevõtte vormis vastavalt Euratomi asutamislepingu artiklitele 45–51. Ühissettevõtte liikmeteks saavad liikmesriigid ning nad on esindatud selle juhatuses ja nad varustavad selle tegevusi vahenditega. Ühissettevõtte, mille liige on ka Euratom, keda esindab juhatuses komisjon ja kellel on vetoõigus, haldab oma töökava täitmist.

7. JÄRELEVALVE JA HINDAMINE

7.1. Järelevalvekord

Ühissettevõtte kehtestab sisekontrollistandardid vastavalt Euroopa Komisjoni poolt kohaldatavatele põhimõtetele. Luuakse direktorile aru andev sisekontrolli osakond. Euratomi vetoõigusega esindatus ühissettevõtte juhatuses tagab, et täidetakse nõuetekohaseid järelevalvepõhimõtteid ning et vajaduse korral võetakse meetmeid.

⁵⁶ Rohkem kui ühe meetodi näitamisel esitage palun täpsustused selle punkti jaotises „Olulised märkused“.

Juhtimise järelevalve tagatakse ka komisjoni tegevusnõukogu pidevate iga-aastaste kontrollimiste ja tavapäraste juhtimistulemuslikkuse näitajate abil. Sellele protsessile eraldatakse piisavalt vahendeid. Kõnealuse toimingu aastatulemusi kasutatakse nõukogu teavitamiseks ja mitmeaastase hindamistoimingu lähteandmetena.

7.2. Hindamine

7.2.1. Eelhindamine

Ühisettevõtte asutatakse seitsmenda raamprogrammi raames ja selle eelhindamine on korraldatud kooskõlas komisjoni nõuetega.⁵⁷ Lisaks on komisjon teinud kõiki sidusrühmi, eelkõige CCE-FU-d hõlmava⁵⁸ ulatusliku uuringu.

7.2.2. Pärast vahe-/järelhindamist võetavad meetmed (varasematest sarnastest kogemustest saadud õppetunnid)

Käesolevaid ettepanekuid ette valmistades on komisjon võtnud arvesse Euroopa Ühisoroidkambri (JET) ühisettevõtte rajamisel ja tegevuse lõpetamisel saadud kogemusi; JET asutati Euratomi asutamislepingu alusel ning see on väidetavalt maailma edukaim termotuumasünteesi eksperiment.

7.2.3. Edasise hindamiste tingimused ja sagedus

Iga-aastases tegevusaruandes kajastatakse ühisettevõtte tööprogrammide rakendamist ning hinnatakse eesmärke ja seatud ajakava silmas pidades nende tulemusi, elluviidud tegevustega seonduvaid ohte, ressursikasutust ning ühisettevõtte üldist toimimist.

ITERi ehitusetapi (8–10 aastat) lõpul hinnatakse ühisettevõtte edusamme selle eesmärkide täitmisel. Hindamismeetodite hulka võivad kuuluda eksperdirühmad, proovianalüüsid, juhtumiuuringud ja küsitlused, pikaajalised uuringud, kulutasuvuse analüüs või makromajandusliku mõju järelanalüüs.

8. PETTUSEVASTASED MEETMED

Tuleb võtta asjakohaseid meetmeid eeskirjade eiramise ja pettuste ennetamiseks ning astuda vajalikke samme kaduma läinud, valesi makstud või ebaõigesti kasutatud vahendite tagasinõudmiseks vastavalt määrustele (EÜ, Euratom) nr 2988/95 ja nr 2185/96 ning määrusele (EÜ) nr 1073/1999.

⁵⁷ SEK(2005) 430.

⁵⁸ Euratomi termotuumasünteesiprogrammi nõuandekomitee (CCE-FU).

9. TÄPSEMAD ANDMED VAHENDITE KOHTA

9.1. Ettepaneku eesmärgid nende finantskulu järgi

Kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

(Esitada eesmärkide, meetmete ja väljundite nimetused)	2007		2008		2009		2010		2011		2012–2016		KOKKU 2007–2016	
	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku	Väljundite arv	Kulud kokku
TEGEVUSEESMÄRK NR 1 ITERi ehitamine		73,235		152,667		268,075		289,620		311,946		1466,758		2562,301
Meede 1.....														
- 1. väljund														
- 2. väljund														
Meede 2.....														
- 1. väljund														
1. eesmärk kokku														
TEGEVUSEESMÄRK NR 2 tehnoloogia		34,865		39,633		39,925		38,980		41,254		390,304		584,961
Meede 1.....														
- 1. väljund														
2. eesmärk kokku														
TEGEVUSEESMÄRK nr.n ¹														
N eesmärk kokku														
KULUD KOKKU		108,100		192,300		308,000		328,600		353,200		1857,062		3147,262

Aastate 2007–2011 arvud: nõutavad Euratomi FP7 ja SP7 puhul

Aastate 2012–2016 esialgsed arvud kümneaastase perioodi ülejäänud osa kohta vastavalt tabelitele 1 ja 2.

Esitatud arvud on esialgsed ning need tuleb kinnitada Euratomi FP7 ja SP7 eelarves ning samuti seonduvate raamprogrammide ja eriprogrammide eelarvetes.

9.2. Halduskulud

9.2.1. Personali arv ja liik

Ametikoha liigid		Personal, kes tuleb määrata meetme haldamiseks olemasolevaid ja/või täiendavaid vahendeid kasutades (täistööajale taandatud ametikohtade arv)					
		2007	2008	2009	2010	2011	2012–2016*
Artikli XX 01 05 kohaselt rahastatud personal Lepingulised töötajad		30	60	70	75	85	85
Artikli XX 01 04/05 kohaselt rahastatud muu personal ⁵⁹	AD <i>Sellest ajutisi ametikohti</i>	105	105	106	113	113	113
		54	54	56	62	62	62
	AST <i>Sellest ajutisi ametikohti</i>	40	40	40	40	40	40
		31	31	31	31	31	31
KOKKU		175	205	216	228	238	238

* Keskmine aastane personalivajadus viieaastasel perioodil.

9.2.2. Personali allikad (kohustuslik)

Kava ühisettevõtte koosseisuliste töötajate kohta koostatakse kokkuleppel komisjoniga ja vastavalt Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse artikli 46 lõike 3 punktile b.

- Ametikohad, mis on asendatava või pikendatava programmi haldamiseks praegu ette nähtud:
- Ametikohad, mis on poliitilise strateegia / esialgse eelarveprojekti rakendamise raames eelnevalt ette nähtud 2007. aastaks: FP7-le on taotletud 85 uut ajutist ametikohta.

⁵⁹ Need kulud on arvestatud võrdlussumma hulka.

- Ametikohad, mida tuleb taotleda järgneva poliitilise strateegia / esialgse eelarveprojekti menetlemise käigus.
- Ametikohad, mis tuleb olemasolevaid vahendeid kasutades haldustalituses ümber paigutada (sisemised ümberpaigutused). Ümber tuleb paigutada 60 alalist ametikohta.
- Ametikohad, mis on n aastal nõutavad, kuid ei ole kõnealuse aasta poliitilise strateegia / esialgse eelarveprojekti rakendamise raames ette nähtud.

Arvutamine

Alus: 114 000 eurot töötaja kohta (ametnikud / ajutised töötajad; FP7 ettepanekud 2007. aasta väärtuses), mida suurendatakse igal aastal 5% inflatsiooni ja edutamiste tõttu.

Lepinguliste töötajate puhul arvestatakse igaihe kohta 74 000 eurot (FP7 ettepanekud 2007. aasta väärtuses) ja kohaldatakse samu eespool esitatud tingimusi.

Jaapanis laiema lähenemisviisi osana ettenähtud personali puhul arvestatakse igaihe kohta 212 000 eurot.